

Občina Moravske Toplice

LIPNICA

Glasilo Občine Moravske Toplice • leto MMXXI • številka 174 • 1. marec 2021

**Skriti pesniški talenti
naše občine**

**Odprtje vrtcev in konec
šolanja na daljavo**

**Turizem v pričakovanju
zelene luči**

Iz vsebine

- 5 IZ OBČINE
Proračun za leto 2021 in 2022
pod streho
- 7 IZ OBČINE
Občinske štipendije
- 13 Z NAŠIH KMETIJ
Gal je med najmlajšimi
prevzemniki v Sloveniji
- 16 ZA ZDRAVJE
O epidemiji in cepljenju
- 22 VSAKDANJI UTRIP
Predstavljamo PGD Moravske
Toplice
- 27 VSAKDANJI UTRIP
Terme 3000 in Terme Vivat
- 29 KULTURNA KRAJINA
Pomen kulturne krajine
- 34 IZ ŠOL IN VRTCEV
Ponovno odprtje vrtcev
- 42 PO POTEH ODLIČNOSTI
Predstavljamo podjetje
Manuel Šinko s.p.

Občina Moravske Toplice

Spoštovane bralke in bralci!

Z veseljem vam predstavljam prvo izdajo Lipnice, ki je nastala izpod peres novega uredništva. Kljub epidemiji in nezmožnosti organizacije proslave ob kulturnem prazniku smo želeli v mesecu kulture čim bolj poudariti bogato kulturo naše občine.

Ob tej priložnosti mi dovolite, da se zahvalim prejšnjemu uredništvu in še posebej bivši odgovorni urednici Janji Adanič Vratarič, ki je v svojem mandatu opravila odlično delo in tudi veliko pripomogla pri uspešni tranziciji ter predaji štafetne palice novi ekipi. Zahvaljujem se seveda tudi članom uredništva, občinski upravi, županu, društvom, krajevnim skupnostim in vsem, ki so prispevali k nastanku naše prve številke. Lipnica bo še naprej takšna, kot ste je bili vajeni bralke in bralci. Spremljali bomo dogajanje v občini, zgodovino naših krajev, uspešne posameznike in druge zanimivosti, ki so tako ali drugače povezane z našo občino. Postopno bomo uvajali tudi določene nove rubrike, za katere menimo, da so v teh časih še kako primerne. Posvetili se bomo zdravstvenim temam, spodbujali podjetništvo in kreativnost ter tudi nagovorili vas, bralke in bralce Lipnice, občanke in občane Moravskih Toplic, da se s svojim, predlogi in pobudami obrnete na nas ali na občinsko upravo. Navsezadnje Lipnica izhaja za vas, in uredništvo ter tudi občinska uprava, župan in občinski svet služijo prebivalkam in prebivalcem Občine Moravske Toplice.

V prvi letošnji številki smo se v čim večji meri želeli pokloniti mesecu kulture ob minulem prazniku, ki ga žal zaradi epidemioloških razmer občina ni mogla počastiti s tradicionalno proslavo, odpadli pa so tudi vsi drugi dogodki občinskih društev, ki se v tem času organizirajo. Na naslednjih straneh tako najdete intervju z našo pisateljico Olgo Gutman, predstavitev Simona Šance, mladega znanstvenika in pesnika, prve pesniške korake 12-letnice iz Moravskih Toplic, član našega uredništva, ki mu kultura ni tuja, Jožef Gutman, pa je predstavil kulturno krajino in je tudi najzaslužnejši za naslovno fotografijo. Ne manjka niti kmetijskih in vrtnarskih nasvetov, preverili pa smo tudi, kako kaže turizmu, ki že štiri mesece miruje. Nismo pozabili niti na naše najmlajše, ki so se naposled lahko vrnili v šole in vrtce. Skratka, pred vami je vsebinsko bogata Lipnica, v kateri bo zagotovo vsak našel nekaj zanimivega.

Srčno upamo in verjamemo, da bomo že v naslednji številki lahko kakšno stran namenili tudi preteklim dogodkom v občini. Epidemiološka situacija se namreč v zadnjem obdobju končno izboljšuje, vlada pa zaradi tega tudi rahlja ukrepe, ki so postali že skorajda stalnica v naših življenjih. V času nastajanja teh vrstic je Slovenija v oranžni fazi, zato na tem mestu pozivam vse, da smo še naprej odgovorni, solidarni in spoštujemo ukrepe. Obiti cepiva, toplejšega vremena in vse večja prekuženost nam vlivajo optimizem, da bo v času naslednje izdaje Lipnice Slovenija že obarvana z zeleno.

Uživajte v branju in ostanite zdravi!

Rok Šavel, odgovorni urednik

LIPNICA – glasilo Občine Moravske Toplice. Uredništvo: Rok Šavel – odgovorni urednik, Sonja Vöröš – urednica prispevkov v madžarskem jeziku, Damjana Kovač – predstavnica MNSS, Anita Čontala – predstavnica občinske uprave; Jožef Gutman in Ines Zavec – programska sodelavca. Postavitve in tisk – Tiskarna aiP Praprotnik, d. o. o. Naklada 2200 izvodov. Lipnica ni naprodaj – brezplačno jo prejme vsako gospodinjstvo v občini, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Moravske Toplice, Kranjčeva ulica 3, 9226 Moravske Toplice – tel.: (02) 538/15-02, spletna stran: www.moravske-toplice.si.

Elektronska pošta glasila Lipnica: lipnica.casopis@gmail.com. ISSN 2536-3743. Naslovna fotografija: Jožef Gutman.

Nov začetek 2021

Spoštovane bralke in bralci Lipnice!

Krepko smo že zakorakali v leto 2021. Prva ugotovitev v teh februarjskih dneh je, da epidemija Covid-19 še zdaleč ni končana. Ta trenutek se sproščajo nekateri omejitveni ukrepi. V vrtce in šole se vračajo najmlajši otroci. Odpirajo se nekatere trgovine in dejavnosti. V Moravskih Toplicah so še vedno zaprti vsi hoteli in vse nastanitvene ter gostinske zmogljivosti. Praktično je panoga turizma in gostinstva ob epidemiji doživela največje izgube. Dobra stran teh omejitev je investicijska in vzdrževalna aktivnost nekaterih ponudnikov, ki v razmerah normalnega poslovanja ne bi bila mogoča. Največje investicije trenutno izvaja podjetje Vivat v Moravskih Toplicah. Vsem tem panogam je Vlada republike Slovenije s PKP ukrepi omogočila, da ne odpuščajo zaposlenih in ohranjajo neko gospodarsko kondicijo, da bodo lahko ponovno začeli poslovati takoj, ko bodo epidemiološke razmere to omogočale. S pomočjo turističnih bonov pričakujemo letos veliko število domačih gostov, ki bodo zapolnili razpoložljivo ponudbo. Žal pa tudi zaradi statistike letos ne bomo mogli doseči števil, ki smo jih beležili v letu 2018 in 2019. Gospodarsko okrevanje na vseh področjih bo zahtevno in bo pustilo dolgotrajne posledice.

Na občinski upravi smo v zadnjih treh mesecih opravili izjemno zahtevno delo pri pripravi proračuna za leto 2020 in 2021. V tem prispevku ne bom navajal števil in posameznih vsebinskih sklopov, vsi akti so objavljeni v uradnem listu in tudi na spletni strani občine. Kljub temu pa naj poudarim, da bo skoraj 50 odstotkov proračuna namenjenih investicijam. Pri tem je pomembno še dejstvo, da bo večina investicij izvedena tudi z nepovratnimi sredstvi evropskih strukturnih fondov. Hkrati ohranjamo vse spodbude za različne kategorije naših občanov, po katerih smo prepoznavni tudi v širšem slovenskem merilu. Gre za občinsko štipendijsko politiko, kjer vsako leto namenimo preko tridesetim našim študentom štipendije na različnih ravneh in področjih študija.

Nadaljuje se tudi pomoč mladim družinam ob rojstvu otroka v višini tisoč evrov. V proračunu občine zagotavljamo sredstva za različne subvencije. Gre za sofinanciranje vgradnje malih čistilnih naprav, subvencije cene varstva otrok v naših vrtcih. Subvencioniramo tudi del cene oskrbe s pitno vodo in pri ravnanju s komunalnimi odpadki. Financiramo nekatere programe v kmetijstvu. Zagotavljamo sredstva našemu komunalnemu podje-

tju Čista narava za izvajanje obveznih nalog po zakonu. Ena od teh je tudi letno in zimsko vzdrževanje cestnega omrežja v višini osemsto tisoč evrov. Mnogi si ne morejo niti predstavljati, kakšen zalogaj predstavlja preko 200 km občinskih cest ter urejanje preko 28 pokopališč in drugih javnih površin. Naštel sem samo nekaj obveznih nalog Čiste narave. Za delovanje sistema zaščite in reševanja ter obvezne naloge požarnega varstva gre letno preko 200 tisoč evrov proračunskega denarja. Za delovanje vrtcev okrog en milijon evrov. Ta trenutek so v pripravi razpisi za delovanje športnih, kulturnih in turističnih društev. Letos načrtujemo veliko investicijo v prenovo DOŠ Prosenjakovci v višini 800 tisoč evrov. Lani smo zaključili investicije v OŠ Fokovci v skupni višini okrog 300 tisoč evrov. Preko različnih oblik skrbimo za varstvo starejših tako v domovih za starejše kot tudi za varstvo in pomoč na domu za starejše.

Dragi bralci, namenoma sem naštel nekatera področja delovanja naše občine. Žal pa je na tem mestu premalo prostora, da bi opisal še druge. Hotel sem samo ponazoriti primerjavo sistemov lokalne samouprave za tiste, ki poznajo razsežnosti in zahtevnosti naše občine v primerjavi s sosednjima Kobiljem in Hodošem. Moja primerjava ni mišljena slabšalno ali vrednostno. Naštel sem nekatera področja dela v lokalni samoupravi, ki jih je potrebno opraviti glede na zakonske obveznosti. Tudi na tem mestu se moram zahvaliti članicam in članom občinskega sveta ter obema podžupanoma za tvorno sodelovanje. Večino odločitev na vseh organih sprejemamo soglasno ali z veliko večino. Sam sem človek dogovarjanja in kompromisov, tudi če z vsemi odločitvami nisem zadovoljen. Pomembno je, da si ne nagajamo za vsako ceno in je naša pot vedno usmerjena v napredovanje.

V mesecu januarju sem tudi sam prebolel okužbo s koronavirusom. Moram reči, da je to bila posebna preizkušnja. Hvala bogu, potek bolezni ni bil preveč težak. V moji odsotnosti sta me nadomeščala podžupana Sašo in Andrej ter drugi, za kar se jim iskreno zahvaljujem. Želim vam vse dobro.

Ostanimo ZDRAVI.

Alojz Glavač, župan

Na 14. redni seji imenovano uredništvo glasila Občine Moravske Toplice

14. redno sejo Občinskega sveta Občine Moravske Toplice, ki je v skladu s 35. členom Zakona o lokalni samoupravi potekala na daljavo 22. decembra 2020, je vodil župan Alojz Glavač. Občinski svet je po ugotovljeni navzočnosti soglasno sprejel zapisnik 13. redne seje Občinskega sveta Občine Moravske Toplice.

Predsedujoči je predstavil dnevni red, posredovan z vabilom:

1. Poročilo o izvršitvi sklepov občinskega sveta, sprejetih na 13. redni seji.
2. Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o proračunu Občine Moravske Toplice za leto 2020 – skrajšani postopek.
3. Predlog Odloka o proračunu Občine Moravske Toplice za leto 2021 in 2022 – I. obravnava
4. Obvestilo o začasnem financiranju Občine Moravske Toplice za leto 2021
5. Predlog sklepa o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju občine Moravske Toplice za leto 2021
6. Imenovanje člana Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu – predstavnik MIR
7. Imenovanje odgovornega urednika in uredništva glasila Občine Moravske Toplice
8. Pobude in vprašanja
9. Razno.

Predlagal je dopolnitev dnevnega reda z novo točko 8. Predlog kandidata za volitve članov Razvojnega sveta Pomurske regije. Predlagan dnevni red je bil soglasno sprejet. Občinski svet je bil seznanjen s Poročilom o izvršitvi sklepov Občinskega sveta Občine Moravske Toplice, sprejetih na 13.

redni seji. Sprejel je Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o proračunu Občine Moravske Toplice za leto 2020 s prilogami po skrajšanem postopku ter Odlok o proračunu Občine Moravske Toplice za leto 2021 in Odlok o proračunu Občine Moravske Toplice za leto 2022 skupaj s prilogami in ju posredoval v 15-dnevno javno razpravo. Seznanil se je s sklepom o začasnem financiranju Občine Moravske Toplice v obdobju januar – marec 2021.

V nadaljevanju se je sprejel Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju občine Moravske Toplice za leto 2021, ki ostaja ista, kot je bila v preteklem letu.

V Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu je bil kot predstavnik MIR Tešanovci imenovan JANEZ BOGDAN, Motvarjevci.

V uredništvo glasila Občine Moravske Toplice so bili imenovani:

1. **ROK ŠAVAL**, Moravske Toplice – odgovorni urednik
2. **SONJA VÖRÖŠ**, Središče – urednica prispevkov v madžarskem jeziku
3. **DAMJANA KOVAČ**, Moravske Toplice – predstavnica MNSS
4. **ANITA ČONTALA**, Sebeborci – predstavnica občinske uprave
5. **JOŽEF GUTMAN, FILOVCI** – programski sodelavec
6. **INES ZAVEC**, Moravske Toplice – programska sodelavka.

Mandat imenovanih traja štiri leta.

Občinska uprava

Na 15. redni seji občinski svetniki sprejeli proračun za leto 2021 in 2022

15. redno sejo Občinskega sveta Občine Moravske Toplice, ki je v skladu s 35. členom Zakona o lokalni samoupravi potekala na daljavo preko videokonferenčne povezave v aplikaciji Zoom v torek, 2. februarja 2021, je vodil podžupan Sašo Koca.

Po ugotovljeni začetni prisotnosti in sprejemu zapisnika 14. redne seje Občinskega sveta Občine Moravske Toplice je občinski svet sprejel naslednji DNEVNI RED:

1. Poročilo o izvršitvi sklepov občinskega sveta, sprejetih na 14. redni seji.
2. Predlog Odloka o proračunu Občine Moravske Toplice za leto 2021 in 2022 – II. obravnava.
3. Predlog Načrta pridobivanja nepremičnega premoženja za leto 2021 in 2022 in Načrta razpolaganja z nepremičnim premoženjem občine za leto 2021 in 2022
4. Predlog sklepa o določitvi vrednosti pravnih poslov,

za katere vključitev v načrt ravnanja z nepremičnim premoženjem Občine Moravske Toplice za leto 2021 in 2022 ni potrebna

5. Predlog letnega programa športa v Občini Moravske Toplice za leto 2021
6. Predlog letnega programa kulture Občine Moravske Toplice za leto 2021
7. Predlog Odloka o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo – I. obravnava
8. Predlog sklepa o potrditvi elaborata o določitvi cene storitev javne službe oskrba s pitno vodo
9. Imenovanje predstavnikov ustanovitelja v svet zavoda Vrtci občine Moravske Toplice
10. Imenovanje člana sveta zavoda Pomurske lekarne
11. Pobude in vprašanja
12. Razno.

Občinski svet je bil seznanjen s Poročilom o izvršitvi sklepov Občinskega sveta Občine Moravske Toplice, sprejetih na 14. redni seji. Sprejel je dopolnjen Odlok o proračunu Občine Moravske Toplice za leto 2021 in dopolnjen Odlok o proračunu Občine Moravske Toplice za leto 2022 skupaj s prilogami. Sprejel je tudi predlagan Načrt pridobivanja nepremičnega premoženja za leto 2021 in 2022 ter Načrt razpolaganja z nepremičnim premoženjem Občine Moravske Toplice za leto 2021 in 2022.

Ker se v praksi pojavljajo primeri oz. vloge za nakup oz. prodajo, ki jih ob pripravi načrta ravnanja ni moč predvideti in terjajo spremembe načrtov ravnanja z nepremičnim premoženjem občine na sejah občinskega sveta, je občinski svet na predlog župana sprejel Sklep o določitvi vrednosti pravnih poslov, za katere vključitev v načrt ravnanja z nepremičnim premoženjem Občine Moravske Toplice za leto 2021 in 2022 ni potrebna, pri čemer skupna vrednost takih pravnih poslov ne sme presegati:

- 20 % skupne vrednosti načrta pridobivanja nepremičnega premoženja Občine Moravske Toplice za leto 2021 in 2022;
- 5 % skupne vrednosti načrta razpolaganja z nepremičnim premoženjem Občine Moravske Toplice za leto 2021 in 2022.

Občinski svet je sprejel Letni program športa v Občini Moravske Toplice za leto 2021, s katerim Občina Moravske Toplice za področje športa zagotavlja skupaj 258.000,00 EUR, ter Letni program kulture Občine Moravske Toplice za leto 2021, s katerim Občina Moravske Toplice za področje kulture zagotavlja skupaj 215.325,00 EUR.

V nadaljevanju se je sprejel predlog Odloka o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo v Občini Moravske Toplice, ki ga je v skladu z 72. členom Poslovnika Občinskega sveta Občine Moravske Toplice posredoval v javno razpravo, ki traja od 4. 2. 2021 do 19. 2. 2021.

Potrdil je Elaborat o oblikovanju cene storitev javne službe oskrba s pitno vodo v občini Moravske Toplice, ki ga je izdelalo javno podjetje Vodovod sistema B, d. o. o., kot izvajalec gospodarske javne službe oskrba s pitno vodo, ter sprejel sklep o določitvi višine subvencioniranja cene storitev obvezne občinske gospodarske javne službe oskrba s pitno vodo, na osnovi katerega Občina Moravske Toplice storitev obvezne občinske gospodarske javne službe oskrba s pitno vodo, ki jo izvaja Javno podjetje Vodovod sistema B, d. o. o., za gospodinjstva in izvajalce nepridobitnih dejavnosti, v delu, ki se nanaša na ceno uporabe javne infrastrukture (omrežnine), subvencionira v višini 60 % poslovnega najema.

Seja občinskega sveta je tudi tokrat potekala preko aplikacije Zoom.

V svet javnega zavoda Vrtci občine Moravske Toplice sta bila kot predstavnika ustanovitelja Občine Moravske Toplice imenovana: Lea Hul, Krnci, in Stanislav Gorčan, Fokovci. V svet javnega zavoda Pomurske lekarne Murska Sobota pa je bila kot predstavnica ustanovitelja Občine Moravske Toplice imenovana Majda Đurinek, Moravske Toplice.

Občinska uprava

Občinske štipendije 33 študentom

Občina Moravske Toplice je tudi v študijskem letu 2020/2021 v sodelovanju s Pomursko izobraževalno fundacijo (PIF) podelila štipendije študentom s stalnim bivališčem v naši občini.

Občina Moravske Toplice je v sodelovanju s Pomursko izobraževalno fundacijo (PIF) 4. 11. 2020 v občinskem glasilu Lipnica in na spletni strani občine objavila javni razpis za podelitev štipendij Občine Moravske Toplice za študijsko leto 2020/2021. Na javni razpis se je prijavilo 37 študentov, od katerih jih 33 izpolnjuje pogoje za pridobitev štipendije Občine Moravske Toplice.

V skladu z 10. členom Pravilnika o štipendiranju v občini Moravske Toplice se višina štipendije določi na podlagi seštevka točk, doseženega po naslednjih kriterijih: oddaljenost kraja stalnega prebivališča do kraja izobraževanja, povprečna ocena v preteklem študijskem letu in letnik študija v tekočem študijskem letu.

Občina Moravske Toplice v študijskem letu 2020/2021 podeljuje 33 štipendij; skupna višina le-teh znaša 45.600,00 EUR. Povprečna štipendija znaša 115,00 EUR/mesec.

Občinska uprava

JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE NAKUPA IN VGRADNJE MALIH ČISTILNIH NAPRAV v LETU 2021

I. PREDMET RAZPISA:

Predmet razpisa je sofinanciranje dela stroškov nakupa in vgradnje malih komunalnih čistilnih naprav v velikosti do 50 populacijskih enot.

II. SPLOŠNI POGOJI SOFINANCIRANJA:

1. Upravičenci do sofinanciranja so fizične osebe s stalnih prebivališčem v občini Moravske Toplice, ki so lastniki:

- stanovanjskih ali večstanovanjskih stavb,
- vinskih kleti ali zidanic, ki imajo stalno prebivališče na naslovu vgradnje male čistilne naprave.

Sofinanciranje je upravičeno na tistih območjih Občine Moravske Toplice, kjer ni možnosti priključitve na javno kanalizacijsko omrežje ter na tem območju skladno z občinskim programom odvajanja in čiščenja komunalne, odpadne in padavinske vode, ni predvidena izgradnja kanalizacijskega omrežja.

2. Čistilna naprava mora zadostiti naslednjim pogojem:

- čistilna naprava mora biti vgrajena in v funkciji obratovanja,
- čistilna naprava mora imeti izdelano poročilo s strani občinskega izvajalca javne službe o pregledu male čistilne naprave, iz katerega mora biti razvidno, da je obratovanje male čistilne naprave v skladu z določbami Uredbe o emisiji snovi pri odvajanju odpadnih vod iz malih čistilnih naprav,
- čistilna naprava mora biti izven območja, na katerem je možna priključitev na kanalizacijsko omrežje, in izven območja, na katerem je skladno z občinskim programom odvajanja in čiščenja komunalne, odpadne in padavinske vode predvidena izgradnja kanalizacijskega omrežja

3. Območja, na katerih je možno sofinanciranje so:

- naselja: Andrejci, Berkovci, Bukovnica, Čikečka vas, Fokovci, Ivanjševci, Ivanovci, Kančevci, Krnci, Lončarovci, Motvarjevci, Pordašinci, Prosenjakovci, Ratkovci, Selo, Središče, Suhi Vrh, Vučja Gomila ter
- deli naselij: Bogojina, Filovci, Martjanci, Moravske Toplice in Sebeborci, v katerih priključitev na kanalizacijsko omrežje ni možna. Kandidatom, ki nameravajo graditi male čistilne naprave na omenjenih območjih, predlagamo, da v občinski upravi zaprosijo za pisno informacijo o možnosti priključitve na kanalizacijsko omrežje.

4. Višina sofinanciranja čistilne naprave za posamezno stanovanjsko hišo znaša 1.500,00 EUR, vendar največ do 50 % investicijske vrednosti čistilne naprave z DDV; za večstanovanjsko hišo oz. za povezovanje več stanovanjskih hiš na eno čistilno napravo pa 1.500,00 EUR po stanovanjski enoti oz. stanovanjski hiši, vendar največ do 50 % investicijske vrednosti čistilne naprave z DDV.

III. VIŠINA RAZPISANIH SREDSTEV

Sredstva za sofinanciranje so zagotovljena v proračunu Občine Moravske Toplice za leto 2021 pod proračunsko postavko 052,02,11 Sofinanciranje izgradnje malih čistilnih naprav v višini 26.000,00 EUR.

Sredstva se dodeljujejo upravičencem po vrstnem redu prispelih popolnih vlog do porabe proračunskih sredstev tekočega leta za ta namen. Upravičenci, ki so podali popolne vloge v tekočem letu in zaradi porabe sredstev niso sklenili pogodbe o sofinanciranju, imajo ob ponovni prijavi na razpis prednost pred ostalimi prijavitelji.

IV. ROK IN NAČIN ODDAJE VLOG

Vloga za sofinanciranje mora biti podana na predpisanem obrazcu »Vloga za sofinanciranje malih čistilnih naprav«. Kandidati jo lahko dobijo na sedežu Občine Moravske Toplice, Kranjčeva ulica 3, 9226 Moravske Toplice, oziroma na spletni strani Občine Moravske Toplice: www.moravske-toplice.si. V primeru povezovanja lastnikov večstanovanjske stavbe oz. več stanovanjskih hiš na skupno čistilno napravo morajo vsi lastniki večstanovanjske stavbe oz. posamezne stanovanjske hiše, priključene na skupno čistilno napravo, podati skupno vlogo za sofinanciranje. Vloga se šteje za popolno, če je k vlogi priložena vsa v vlogi zahtevana dokumentacija. Kandidati lahko oddajo vloge do vsakega zadnjega delovnega dne v mesecu. Odpiranje vlog, ki ni javno, se bo izvajalo do 10. dne v mesecu. Kandidati lahko vloge vročijo osebno na sedežu Občine Moravske Toplice ali pošljejo priporočeno po pošti na naslov: OBČINA MORAVSKE TOPLICE, Kranjčeva ulica 3, 9226 Moravske Toplice. Vloga z zahtevano dokumentacijo mora biti oddana v zaprti kuverti s pripisom »RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE MČN – NE ODPIRAJ«.

V. POSTOPEK OBRAVNAVE VLOG

Postopek vodi tričlanska komisija, ki jo s sklepom imenuje župan. Komisija v roku 15 dni od obravnave vlog pripravi seznam upravičencev in direktorici občinske uprave posreduje predlog dodelitve proračunskih sredstev. O dodelitvi proračunskih sredstev odloči direktorica občinske uprave s sklepom. Zoper naveden sklep je možna pritožba županu. Po pravnomočnosti sklepa se sklene pogodba o sofinanciranju ter v roku 30 dni od podpisa pogodbe izvede nakazilo odobrenih proračunskih sredstev na transakcijski račun upravičenca.

VI. NADZOR IN SANKCIJE

Če se ugotovi, da so bila sredstva porabljena za drug namen, ali da so bila dodeljena na podlagi neresničnih podatkov oz. je prejemnik prekršil druga določila pogodbe, je občina upravičena zahtevati vračilo dodeljenih sredstev s pripadajočimi zamudnimi obrestmi.

VII. DODATNE INFORMACIJE

Kontaktna oseba za dodatne informacije v zvezi z razpisom je Ingrid Pugelj, telefon: 02 538 15 08; e-mail: ingrid.pugelj@moravske-toplice.si.

Številka: 354-0004/2021-1
Moravske Toplice, 10. 2. 2021
župan Alojz Glavač, l.r.

AKTUALNI JAVNI RAZPISI ZA DRUŠTVA

Obveščamo vas, da so na občinski spletni strani <https://www.moravske-toplice.si/za-obcane/razpisi-in-objave/> objavljeni naslednji razpisi z razpisnimi dokumentacijami:

- **JAVNI RAZPIS zbiranja predlogov programov kulturnih društev**, ki jih bo v letu 2021 sofinancirala Občina Moravske Toplice. Rok za oddajo vlog: **26. 3. 2021**.
- **JAVNI RAZPIS za sofinanciranje programov na področju turizma društvom in zvezam turističnih društev** v letu 2021. Rok za oddajo vlog **26. 3. 2021**.

- **JAVNI RAZPIS za sofinanciranje letnega programa športa** v Občini Moravske Toplice za leto 2021. Rok za oddajo vlog **26. 3. 2021**.

Zainteresirani vlagatelji lahko dobijo dodatne informacije na Občinski upravi Občine Moravske Toplice po telefonu (**02/538-15-12, ga. Majda Lipič Prosič**) ali z elektronski pošti **majda.lipic.prosic@moravske-toplice.si**, vendar najkasneje do dneva predložitve vlog.

Župan Glavač in minister Počivalšek o razvojnih projektih v občini Moravske Toplice

Obisk Ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo, g. Zdravka Počivalška, in državnega sekretarja na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, dr. Mitje Slavinca, v občini Moravske Toplice.

Na Občini Moravske Toplice smo 19. februarja gostili g. Ministra Zdravka Počivalška z ekipo in državnega sekretarja dr. Mitjo Slavinca. Namen obiska je bil priprava razvojnih projektov občine Moravske Toplice v obdobju 2021-2027 in priprava projektov namenjenih okrevanju po pandemiji Covid-19.

Občina Moravske Toplice je predstavila svoje ključne projekte v tej finančni perspektivi, ki pomenijo podporo gospodarstvu pri okrevanju po pandemiji Covid-19. Projekti zajemajo aktivnosti, ki bodo pripomogli k zelenemu in digitalnemu prehodu Pomurja. Ti projekti so:

- Turistični razvoj območja Rimska čarda s koriščenjem geotermalnega potenciala
- Večnamenska nizko energetska dvorana
- Ureditev središča Moravskih Toplic
- Trajnostna mobilnost in sodobne, pametne prometne povezave
- Ekonomske poslovne cone (Bogojina, Prosenjakovci)
- Digitalna transformacija
- Razvoj zelenega, trajnostnega turizma
- Obnova in razvoj vzgojno-varstvene infrastrukture
- Management odpadnih kopalnih in komunalnih voda
- Zagotavljanje dostopnosti do osnovne infrastrukture,
- Implementacija ukrepov in omilitve negativnega vpliva človeka na okolje
- Razvoj podeželja in podporne dejavnosti (kmetijstvo, podjetništvo,..)

Občina Moravske Toplice si prizadeva k čim večjemu povezovanju med občinami tako v regiji, kot širše. Prav tako krepi povezovanje z lokalnimi deležniki in institucijami v regiji, Sloveniji in izven nje. V okviru obiska je potekalo tudi videokonferenčno četrto srečanje sveta županov vodilnih destinacij slovenskega turizma, kjer sta sodelovala tudi minister Zdravko Počivalšek in župan Alojz Glavač.

Namen srečanja je bil predstaviti ukrepe za turizem in gostinstvo, program trženja ter izvajanje ključnih ukrepov in sprememb na poti do okrevanja in odpornosti slovenskega turizma.

Občinska uprava

Tudi podžupan in poveljnik civilne zaščite prestala testiranje

Ob koncu leta 2020 se je v Sloveniji pričelo množično testiranje na okužbo s koronavirusom s tako imenovanimi hitrimi testi. Tudi v Občini Moravske Toplice je v začetku letošnjega leta v sodelovanju z Zdravstvenim domom Murska Sobota potekalo prostovoljno brezplačno testiranje.

Testiranja so potekala v Bogojini, Moravskih Toplicah in v Prosenjakovcih. Testirala sta se tudi poveljnik Civilne zaščite Moravske Toplice Slavko Škerlak in podžupan Občine Moravske Toplice Sašo Koca.

Rezultati testiranja:

- **6. 1. 2021, Bogojina (v prostorih kulturne dvorane): 45 testiranih, 3 pozitivni, ostali negativni;**
- **6. 1. 2021, Moravske Toplice (v vaško-gasilskem domu Moravske Toplice): 28 testiranih, vsi negativni;**

- **8. 1. 2021, Prosenjakovci (v prostorih Dvojezične osnovne šole Prosenjakovci): 39 testiranih, 1 pozitiven, ostali negativni.**

Prostovoljno brezplačno testiranje na SARS-CoV-2 s hitrimi antigenimi testi (HAGT) sicer še naprej izvaja Zdravstveni dom Murska Sobota tudi za naše občane.

Testiranje izvajajo od ponedeljka do petka, od 07.30 do 18.30 ure, v modrem zabojniku z oznako 1 pri zgradbi dispanzerja Medicine dela, prometa in športa. Ob sobotah, nedeljah in praznikih poteka testiranje od 10.00 do 12.00 ure in od 14.00 do 16.00 ure oziroma po dogovoru v modrem zabojniku z oznako 2 pri zgradbi dispanzerja Medicine dela, prometa in športa.

Za testiranje rabite kartico zdravstvenega zavarovanja. Osnovni pogoj za udeležbo na testiranju je, da ste zdravi, to je brez znakov in simptomov akutne okužbe dihal in prebavil.

Uredništvo

Poveljnik štaba CZ Slavko Škerlak: »Kljub ugodnejšemu stanju je virus še zmeraj prisoten«

O delu občinskega štaba civilne zaščite in razmerah v občini smo se pogovarjali s poveljnikom štaba Civilne zaščite Občine Moravske Toplice Slavkom Škerlakom.

Kakšno je trenutno epidemiološko stanje v občini in kako bi primerjali stanje s prvim valom epidemije, ko je bila občina Moravske Toplice dolgo časa brez potrjenega primera okužbe s koronavirusom?

Epidemiološka slika se je v primerjavi s prvim valom vsekakor poslabšala, kar pa je bilo tudi za pričakovati glede na splošno poslabšanje situacije v državi in v naši soseščini. Štab civilne zaščite Občine Moravske Toplice je ves čas na terenu preverjal stanje, zato po moji oceni ne moremo reči, da so visoke številke okuženosti v naši občini posledica nespoštovanja ukrepov, čeprav je do njih v manjši meri s strani posame-

znikov tudi prihajalo. Menim, da je večji del le teh posledica vsakodnevnih migracij, torej občanov in občank, ki hodijo na delo izven naše občine, zaradi česar prihaja posledično tudi do prenosa okužbe v domače okolje in je tako širjenja virusa skorajda nemogoče v celoti zaustaviti.

Torej bi lahko rekli, da naši občani in občanke dosledno spoštujejo vse ukrepe in vladne odloke, povezane s preprečevanjem širjenja virusa?

V prvem valu epidemije smo morda zaznali več kršitev ukrepov, v drugem valu pa je bilo teh kršitev bistveno manj oziroma skorajda nič. Lahko rečem, da na javnem kraju kršitev ni bilo zaznanih, kar pa seveda ne pomeni, da do kršitev ni prihajalo v zasebnih prostorih. Naša naloga, pripadnikov CZ je predvsem seznanjanje in opozarjanje občanov, kar je imelo pomembno vlogo v smislu preprečevanja širjenja virusa in moram povedati, da so naši občani to vlogo civilne zaščite pozitivno sprejeli.

Kakšne naloge opravlja sicer štab civilne zaščite?

Ob razglasitvi epidemije je župan s sklepom in na podlagi državnega načrta aktiviral štab civilne zaščite Občine Moravske Toplice. Poleg spremljanja stanja na območju občine in izvajanja ukrepov, ki so bili povezani s prepovedmi uporabe določenih površin, je naša naloga tudi nudenje pomoči občanom. Gre za dostavo hrane, zdravil, nudenje prevozov k zdravniku, razdelitev zaščitnih mask in razkužil občanom ter vzgojno-varstvenim zavodom in organizacijam. Naše delo je predvsem terenske narave, ob tem pa smo se, tako v prvem kot v drugem valu, trudili, da bi delovali karseda preventivno.

Kaj bi želeli sporočiti občankam in občanom ob izboljševanju epidemiološke situacije?

Ne glede na sproščanje ukrepov bi vse prebivalce naše občine s strani štaba civilne zaščite in občine zaprosil, da še naprej spoštujejo vse ukrepe, ki jih predlaga stroka in sprejema vlada. Kljub ugodnejšemu stanju je virus še zmeraj prisoten. Že en majhen izbruh lahko sproži verižno reakcijo in nam bo virus znova intenzivneje omejeval vsakdanje življenje.

Ob tej priložnosti bi se zahvalil vsem občankam in občanom, da so do sedaj spoštovali vsa naša navodila in vladne odloke

ter s tem prispevali, da je bilo širjenje virusa vseeno na nižji ravni kot drugje, kjer je bilo precej slabše. Ne smem pa pozabiti tudi na vse člane štaba civilne zaščite, pripadnike prve pomoči, delavce občinske uprave, medobčinsko inšpekcijo, predsednike krajevnih skupnosti, društev, organizacij, podjetij in zavodov. Skratka, vsi v naši občini so se bili v hipu pripravljeni odzvati na naš klic pomoči. Posebna zahvala tudi podžupanoma, svetnikom in predvsem županu za hitro ukrepanje, kar je nedvomno pripomoglo k učinkovitemu delu in preprečitvi večjih izbruhov.

Drage občanke in občani, zavedajmo se, da je virus med nami in bo med nami tudi ostal. Kako bomo z njim živeli, pa je v veliki meri odvisno tudi od nas. Zato spoštujemo priporočila stroke in naredimo vse, kar je v naši moči, da se naše življenje vrne v normalne tirnice in bomo spet zaživel normalna življenja. Skupaj z našimi družinami, prijatelji in znanci. Hvala za vaš trud!

Štab Civilne zaščite Občine Moravske Toplice

Rok Šavel

VABIMO VAS NA OČIŠČEVALNO AKCIJO 2021

V Občini Moravske Toplice tradicionalno vsako leto spomladi izvajamo čistilno akcijo, saj se dobro zavedamo pomena čistega okolja. Prepričani smo, da je tudi v vašem interesu, da so kraji v občini čim bolj urejeni, saj bomo tudi prebivalci zadovoljni, če bomo živeli v lepem in gostoljubnem okolju. Z željo po dobri izvedbi akcije vabimo vse občane, prostovoljce, društva, podjetja in javne ustanove, da pristopite k očiščevalni akciji, ki bo potekala v skladu z veljavnimi ukrepi za preprečevanje epidemije COVID - 19

v soboto 20. marca 2021 s pričetkom ob 8.00 uri
na zbirnih mestih po posameznih naseljih v občini.

Vabljeni v čim večjem številu!

DODATNE INFORMACIJE:

Občina Moravske Toplice (Majda LIPIČ PROSIČ, 02 538 15 12)
Čista narava (02 538-16-11).

Prinesite papir in ne odpadkov

Hokejski klub Moravske Toplice ima že skoraj dve leti pogodbo o najemu starega lovskega doma ob glavni cesti med vasema Tešanovci in Moravske Toplice. Čeprav je notranjost doma že dodobra urejena, imamo željo urediti še njegovo okolico. Ker je vsa dejavnost povezana tudi s finančnimi stroški, smo se v klubu odločili, da si bomo pomagali tudi z zbiranjem starega papirja. Tako je ob betonskem platoju postavljen zabojnik z vidno oznako "PAPIR", kar pa očitno za mnoge ni dovolj, saj se ob zabojniku stalno odlaga tudi ves ostali odpadni material. Od elektronike do gum, obleke, plastike in podobnih odpadkov. Občane bi radi opozorili, da če že imajo naloženi odpadni material, ga naj odpeljejo na zbirna mesta, saj je v naši državi dobro poskrbljeno za selekcijsko zbiranje. Le volja je potrebna. Hokejisti pa bomo veseli vašega papirja, saj imamo v prihodnosti številne načrte, kjer bo potreba tudi po finančnem vložku. Naj spomnimo, da ima naš klub tudi status društva in mu lahko namenite donacijo 0,5 do 1% dohodnine.

Hokejski klub Moravske Toplice

Čista narava nudi možnosti za poklicno sodelovanje

Izvajanje del na področju komunale zahteva dobro organiziranost, nenehno spremljanje dejanskega stanja na terenu ter hitrega odreagirana in reševanja nastalih problemov. Kljub določeni specifičnosti in specializiranosti na posameznih delovnih mestih pa mora zaposleni v našem podjetju obvladati znanja z več področij, imeti ročne spretnosti in voljo ter znanje za izvedbo določenega dela.

Izobrazbena struktura v našem podjetju je zelo raznolika, kot je raznolika tudi naše delo. Zaposleni imamo razen vodstvenega kadra, kjer so zaposlitveni pogoji specifični glede izobrazbe in potrebnih dodatnih znanj, še širok spekter poklicev proizvodnih delavcev. Pri nas so zaposleni električarji, vodovodarji, šoferji, strojniki gradbene mehanizacije, mehaniki, zidarji, tesarji, gradbeni in kmetijski delavci in drugi.

Kvalitetno izvajanje gospodarske javne službe in delo na trgu od nas zahteva sprotno prilagajanje in iskanje novih mladih

sodelavcev v sami proizvodnji. Zavedamo se, da je izvajanje našega dela dokaj zahtevno, zato nudimo delavcem prijetno delovno okolje, primerno nagrajevanje in možnost osebnega in poklicnega napredovanja. Mlade delavoljne in spretno osebe smo pripravljeni za proizvodne poklice izobraževati, jim omogočiti finančno neodvisnost v obliki štipendij ter jim nuditi primerno zaposlitev v našem podjetju.

Naše potrebe po sodelavcih se iz leta v leto večajo. Kot v vseh podjetjih se kolektiv stara, zato naj bo ta sestavek namenjen predvsem našim mlajšim občanom, ki se najdejo v naši dejavnosti. Trenutna potreba po delovni sili je pravkar objavljena tudi na zavodu za zaposlovanje in spletni strani našega podjetja. Vsak vaš obisk na Čisti naravi za zaposlitvene možnosti pa je dobrodošel. Radi vam bomo osebno predstavili kolektiv in izvajanje del. Mogoče najdemo skupno točko.

**Čista narava, javno komunalno podjetje, d. o. o.,
Tešanovci**

ZAPOSLUJEMO: Razpisanih imamo 6 prostih delovnih mest za KOMUNALNEGA DELAVCA.

MOBILNA APLIKACIJA SAUBERMACHER – KOMUNALA

Podjetje Saubermacher – Komunala poskuša vselej slediti sodobnim trendom na področju informacijskih rešitev, novih tehnologij in digitalizacije procesov. Tako smo v lanskem letu pristopili tudi k razvoju mobilne aplikacije Saubermacher – Komunala.

Z aplikacijo želimo svoje storitve približati uporabnikom, jim omogočiti ažurne, hitre in zanesljive informacije ter enostavno podajanje povratnih informacij o naših storitvah.

Prednosti, ki jih prinaša aplikacija uporabnikom naših storitev, so med drugim:

- hiter dostop do informacij o urniku odvoza, delovni čas zbirnega centra, lokacija zbirnih mest,
- možnost identifikacije v zbirnem centru brez računa, le s pomočjo aplikacije,
- obveščanje o odvozi odpadkov s potisnimi sporočili,
- pregled odprtih obveznosti in plačanih računov,
- enostaven način oddaje naročila za odvoz kosovnih odpadkov,
- možnost oddaje naročila za nakup vreč za embalažo, me-

šane komunalne in biološke odpadke ter zaščitnih vreč za zabojnike,

- možnost posredovanja reklamacij,
- nasveti za pravilno ravnanje z odpadki,
- prejemanje obvestil in novic ...

Aplikacija predstavlja nov korak v smeri dviga kvalitete storitev in predvsem zadovoljstva naših uporabnikov.

Spoštovani uporabniki, vabimo vas, da si aplikacijo naložite na svojo mobilno napravo v trgovinah Google Play oziroma App Store. Povezavo do nje najdete na naši spletni strani, lahko pa jo enostavno naložite s pomočjo QR kode:

Z uporabo aplikacije Saubermacher - Komunala boste imeli vse naše storitve vedno in povsod na dosegu roke. Veseli bomo vaših povratnih informacij o zadovoljstvu pri uporabi aplikacije ali predlogov za izboljšave.

Saubermacher - Komunala d.o.o.

Uveljavljanje ukrepov kmetijske politike za leto 2021

Leto je naokrog in spet je pred nami vnos zbirnih vlog za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike za leto 2021. Če bodo epidemiološke razmere ustrezne, bo redni rok za oddajo zbirne vloge za leto 2021 potekal predvidoma od 24. februarja do 6. maja 2021, zamudni rok pa od 7. maja do 31. maja 2021.

Zbirna vloga se izpolni in pošlje elektronsko. Vložiti jo morajo vsi nosilci KMG, ki :

- uveljavljajo katerikoli ukrep kmetijske politike,
- so zavezanci za navzkrižno skladnost, ker so prejemniki podpore za prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov ter zeleno trgatve,
- dajejo v promet živinska gnojila,
- so zavezanci za prijavo površin posebnih kultur,
- so ali bodo postali člani organizacije proizvajalcev,
- so ali bodo postali člani skupine proizvajalcev za skupno trženje,
- so zavezanci za oddajo ZV v skladu s predpisom, ki ureja dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

V letošnjem letu je z namenom preprečevanja širjenja bolezni COVID-19 kmetijsko ministrstvo v januarju posodobilo GERK-e po uradni dolžnosti in izločilo vse neupravičene površine. Nosilci kmetijskih gospodarstev lahko preverite stanje vaših GERK-ov in stanje morebitnih napak v RKG v spletnem pregledovalniku »Javni pregledovalnik grafičnih podatkov MKO« na <http://rkg.gov.si/GERK/eRKG/>. Če se ne strinjate s posodobitvijo GERK-ov, ali so podatki v RKG neusklajeni, lahko dejansko stanje vaših GERK-ov ali drugih podatkov uredite na pristojni upravni enoti najkasneje en dan pred oddajo zbirne vloge. Za urejanje GERK-ov se za obisk pristojne upravne enote obvezno telefonsko naročite.

V letu 2021 se ukinja samodejni prenos plačilnih pravic v primeru spremembe nosilca na KMG. Zato morate ob vsaki spremembi nosilca kmetijskega gospodarstva, tudi če gre za spremembo nosilca med člani kmetije, izvesti prenos plačilnih pravic. Sprememba nosilca v RKG mora biti opravljena

pred oddajo vloge za prenos plačilnih pravic.

Rok za prenos plačilnih pravic, ki se bodo uveljavljale na zbirni vlogi 2021, je 28. februar 2021. Če vloga za prenos plačilnih pravic ne bo oddana do 28. februarja tekočega leta, nov nosilec KMG ne bo upravičen do izplačila plačilnih pravic, zelene komponente, PONO in sheme za mladega kmeta. To velja tudi za mlade prevzemnike kmetije, ki nameravajo kandidirati na 7. javnem razpisu podukrepa 6.1. Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete za leto 2021, ki je odprt do 15. junija 2021.

V letošnjem letu prihaja do sprememb tudi v proizvodno vezanih plačilih, in sicer se uvaža proizvodno vezano plačilo za drobnico. Do plačila je upravičen nosilec KMG, ki je na dan 1. februar 2021 redil vsaj 14 komadov drobnice, starejših od enega leta. Zahtevek za proizvodno vezano plačilo drobnice je potrebno oddati z zbirno vlogo najkasneje do 4. maja 2021. Spremembe so tudi pri proizvodno vezani podpori za zelenjadnice, in sicer se iz seznama upravičenih zelenjadic črta repa.

Pri ukrepu KOPOP bo možnost podaljšanja obveznosti še v letu 2021 in 2022. Prav tako bo v letih 2021 in 2022 mogoče vstopiti v odprte operacije ukrepa KOPOP in ukrepa EK v skladu s PRP 2014–2020, vendar le ob opravljenem 6-urnem predhodnem usposabljanju.

Na KGZS Zavod Murska Sobota bomo na vnos zbirnih vlog naračali z vabili po pošti. Zaradi razmer, na katere vpliva epidemija COVID-19, pa omogočamo vnos zbirne vloge na daljavo, in sicer preko računalniške aplikacije ZOOM. V kolikor želite opraviti vnos zbirne vloge na daljavo, se predhodno dogovorite z vašim terenskim kmetijskim svetovalcem.

Prav tako sporočamo vsem mladim prevzemnikom, ki boste v letu 2021 vložili zahtevek za izplačilo 2. obroka, da je pogoj za izplačilo vložena zbirna vloga v letu 2021, zato izplačila 2. obroka pred vložitvijo vloge ne bo.

Za vse ostale informacije se obrnite na vašega terenskega kmetijskega svetovalca.

Az agrárpolitikai intézkedések érvényesítése 2021-ben

Ismét eltelt egy év, és ismét előttünk áll a 2021-es agrárpolitikai intézkedések érvényesítéséhez szükséges gyűjtőkérelmek benyújtásának feladata. Amennyiben ezt a járványügyi helyzet lehetővé teszi, a 2021-es gyűjtőkérelem benyújtásának rendes határideje **2021. február 24-től május 6-ig**, a késedelmi határidő pedig 2021. május 7-től 31-ig lesz.

A kitöltött gyűjtőkérelmet elektronikus úton kell beküldeni, a beküldése mindazoknak a gazdálkodóknak kötelező, akik:

- bármelyik agrárpolitikai intézkedést érvényesítik,
- támogatást kapnak a szőlőültetvények szerkezetátalakításához és átszervezéséhez,

valamint a zöld betakarításhoz, felelősek a kölcsönös megféleltetésért,

- állattrágyát forgalmaznak,
- kötelesek a különleges mezőgazdasági kultúrák termesztését bejelenteni,
- termelői szövetség tagjai, illetve azok lesznek,
- közös értékesítési termelői csoport tagjai, illetve azok lesznek,
- a mezőgazdasági kiegészítő tevékenységekre vonatkozó jogszabály alapján kötelesek a gyűjtőkérelmet benyújtani.

A Covid-19 betegség terjedését megelőzendő a mezőgazdasági minisztérium, az idén januárban, hivatalból aktualizálta a mezőgazdasági területek grafikai egységeit (GERK), és törölte az összes jogosulatlan területet. A mezőgazdasági birtokok üzemeltetői saját GERK-jei állapotát és a mezőgazdasági birtokok nyilvántartásában (RKG) az esetleges hibákat a „Javni pregledovalnik grafičnih podatkov MKO” rovatban, a <http://rkg.gov.si/GERK/eRKG/> linken tudják ellenőrizni. Amennyiben nem értenek egyet a GERK-ek aktualizálásával, illetve a bejegyzett nyilvántartási adatokkal, a gyűjtőkérelem benyújtását megelőző napon az illetékes közigazgatási hivatalban kell kérelmezni a tényleges adatok bevitelét. Az illetékes közigazgatási hivatalban történő ügyintézéshez kötelező az előzetes telefonos bejelentkezés.

2021-ben megszűnik a kifizetési jogok automatikus átruházása azokban az esetekben, amikor változik a mezőgazdasági birtok üzemeltetője. Így minden esetben, még akkor is, ha az átruházás a gazdaság tagjai között történik, el kell végezni a kifizetési jogok átruházását. A mezőgazdasági birtokok nyilvántartásában (RKG) a változást még a kifizetési jogok módosításának bejelentése előtt be kell jegyezni. A 2021-es évi gyűjtőkérelembe foglalt **kifizetési jogok átruházásának határideje 2021. február 28.** Amennyiben a kifizetési jogok átruházására vonatkozó kérelem nem érkezik be a folyó év február 28-ig, a mezőgazdasági birtok új üzemeltetője nem lesz jogosult a kifizetési jogokra, a zöld komponensekre, a természeti korlátozások miatti támogatásra (PONO) és a fiatal gazdálkodóknak járó támogatásra. Vonatkozik ez a gazdaságot átvevő fiatal gazdálkodókra is, akik a 2021. június 15-ig nyitott, 6.1. alintézkedés: fiatal gazdálkodók kezdési támogatása 7. nyilvános pályázaton kívánnak indulni. Az idén változások történnek a termeléstől függő kifizetések terén is, nevezetesen a kiskérődzők (kecske, juh) esetében be-

vezetik a termeléstől függő kifizetéseket. Kifizetéshez a mezőgazdasági birtok azon üzemeltetője jogosult, amely 2021. február 1-én legalább 14 darab, egy évnél idősebb kiskérődzőt tenyésztett. A termeléstől függő kifizetés iránti kérelmet, a kiskérődzőkre vonatkozóan, a gyűjtőkérelemmel együtt, legkésőbb 2021. május 4-ig kell benyújtani. Változások vannak a zöldségtermesztés termésfüggő kifizetésénél is, és pedig az elszámolásra jogosult zöldségek közül törölték a répát. A mezőgazdasági, éghajlati és környezeti kifizetések (KOPOP) intézkedésnél a kötelezettség még 2021-ben és 2022-ben meghosszabbítható. 2021-ben és 2022-ben úgyszintén még pályázni lehet a KOPOP intézkedés és az EK 2014-2020-as vidékfejlesztési program intézkedéseihez, ennek feltétele viszont egy előzetes 6 órás felkészítés.

A Szlovén Mezőgazdasági és Erdészeti Intézet Muraszombati kirendeltségéből postán küldjük ki a gyűjtőkérelem benyújtásával kapcsolatos jelentkezési felhívásokat. A Covid-19 járvány miatti körülmények miatt azonban a ZOOM számítógépes alkalmazás segítségével lehetővé tesszük a gyűjtőkérelem távbenyújtását is. Amennyiben a gyűjtőkérelem interneten kívánja benyújtani, vegye fel a kapcsolatot az ön területi mezőgazdasági szaktanácsadójával. Úgyszintén üzenem minden fiatal kezdő gazdálkodónak, akik a 2021-es évben nyújtják be a 2. részlet kifizetéséhez a kifizetési meghagyást, hogy a 2. részlet kifizetésének feltétele a 2021-es évi gyűjtőkérelem benyújtása, így a kérelem benyújtása előtt a 2. részlet kifizetése nem lehetséges.

Minden további információért forduljon az ön területi mezőgazdasági szaktanácsadójához.

Sandi Plohl, KGZS, zavod MS

OBVESTILO

Družba Veterinaria d.o.o. Murska Sobota, Markišavska 3, obvešča občane občine Moravske Toplice da smo z koncem leta 2020 prevzeli vse koncesijske dejavnosti na območju vaše občine, kakor tudi zdravljenje živali na terenu. V izogib težavam vam ponujamo nekaj informacij.

Družba Veterinaria d.o.o. Murska Sobota opravlja naslednje dejavnosti:

- Storitve na terenu (zdravljenje živali, umetno osemenje, odkup živali, nasveti...)

Za zdravljenje živali smo dosegljivi na tel. 02 537 18 90, za umetno osemenje živali pa na 02 521 38 59 in 02 521 38 60. Dežurna služba za zdravljenje je na razpolago 24 ur, za osemenje pa so naročila med 7.00 in 8.00 uro za govedo in 7.00 in 7.45 za svinje.

- ambulanta za male živali

Delovni čas ambulante je od 8.00 do 18.00 ure, v času korona krize pa je ambulanta odprta do 16.00 ure. Izven tega časa dejavnost zdravljenja malih živali za nujne primere opravlja terenski veterinar. Ambulanta obratuje tudi preko vikenda. Tel. 02 521 38 57.

- Lekarna

Obratuje ob delavnikih med 7.00 in 16.00 uro in ob sobotah med 7.00 in 12.00 uro.

- Zavetišče za male živali Mala hiša

Nahaja se na lokaciji Lukačevci 17. Obratovalni čas je med tednom od 10.00 do 14.00, ob sobotah pa od 9.00 do 12.00 ure. Dosegljivi smo na tel. 031 732 700. Svetujemo, da nas pred prihodom pokličete, saj je možno da smo na terenu. Upamo na dobro sodelovanje in se veselimo vašega obiska.

Kolektiv Veterinarie

Mladi prevzemnik Gal je fant, ki ve, kaj hoče

Med primere dobrih praks v kmetijstvu, kjer so učinki mladih prevzemnikov vse bolj vidni, bi lahko uvrstili tudi zgodbo 20-letnega Gala Šinkeca iz Filovcev. Še leta 2019 je bil maturant Srednje biotehniške šole Rakičan, dobro leto in pol pozneje pa že ob pomoči očeta Dominika redi piščance. Šinkecovi imajo pri tem kooperantsko pogodbo s Panvito Agromerkurjem.

Vse je zgodilo hitro. Ker ga delo na kmetiji že od malega zelo veseli, je od staršev lani prevzel 20-hektarsko kmetijo, do nedavnega usmerjeno v poljedelstvo in prašičerejo. Od 26. januarja letos, ko so dobili prvi turnus 28.500 piščancev za rejo brojlerjev, pa se Šinkecovi ali Berdenovi kot pravijo domačiji, ukvarjajo tudi s perutninarstvom.

Življenjski projekt

»Za to investicijo, skupaj vredno okrog 750 ti-sočakov, smo se začeli pogovarjati že januarja 2017, ko je bil Gal šele na začetku srednje šole,« se spominja Dominik, Gal pa doda, da je bil za to ključen predmet perutninarstva že v 2. letniku, ko so med drugim v šoli govorili o reji piščancev brojlerjev. Dominik prizna, da se je kmetija v omenjenem obsegu in z malo možnosti za širitev poljedelstva pač morala odločiti, kam se bo usmerila, da bo imela zagotovljen dohodek tudi mlajša generacija.

Gal in Dominik v novi dejavnosti.

Po obsežni pripravi ustrezne dokumentacije so bili leta 2019 uspešni na razpisu Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva – Podukrep št. M0 4.1, kjer so pridobili 45-odstotno sofinanciranje vrednosti investicije, razliko pa so pokrili z dolgoročnim kreditom. Mama Valerija: »Za nas je to glede na velikost kmetije in prihodke življenjska investicija, zato je

bilo potrebno veliko odrekaj, strahu in poguma, da smo si jo upali realizirati.« Prepričani so, da so se odločili prav. Tudi izkušnje različnih perutninarskih kmetij, ki so jih pred svojo odločitvijo obiskali, jih hrabrijo, rekoč, da se v perutninarstvu ni treba bati za prihodnost.

Družina (od leve stojijo): oče Dominik, Gal, dedek Alojz, čepita mama Valerija in sestrica Tara.

Hlev

Velikost piščančjega hleva s pripadajočimi prostori je 100 x 16 metrov. Krmljenje v njem je računalniško vodeno, ogrevanje na sekance. Hlev je zgrajen po najsodobnejših standardih, ki zaradi načina krmljenja, ogrevanja oziroma hlajenja omogoča maksimalne priraste živali. Kot še pojasnijo, ima hlev talno ogrevanje, zračenje je tunnelsko in strešno, v primeru izpada elektrike pa se odprejo tudi stranska okna. Za nastilj uporabljajo žagovino. Letna zmogljivost vzreje v hlevu je šest turnusov po 28.500 piščancev. Šinkecovi so pri 7-mesečni gradnji hleva, ki je bila zaradi koronavirusa zahtevna in je potekala lani od maja do konca novembra, poleg številnih pogodbenih izvajalcev ogromno dela za pocenitev gradnje opravili tudi sami, pri tem pa so jim pomagali številni prijatelji in sorodniki. »Za vso pomoč smo jim neizmerno hvaležni,« je poudaril mladi prevzemnik in dodal, da je za njimi zelo naporno leto 2020. Zapomnil si ga bo tudi po tem, da je postal mladi prevzemnik.

Gal Šinček: Marsikdo pri njegovih letih še ne ve, kaj bo delal v življenju, on pa si je jasne cilje postavil že v srednji šoli.

»Ja, verjetno je Gal res med najmlajšimi prevzemniki v državi. Seveda je to za njega velika odgovornost, ki pa se je on še kako zaveda,« je ponosna tudi mama. Zagotavlja, da mladega prevzemnika vsi podpirajo in mu stojijo trdno ob strani. Prizna, da so stvari, pri katerih je že zelo vešč, so pa tudi take, kjer potrebuje pomoč. »Tu mu bomo s svojimi izkušnjami vsi pomagali in ga vodili pri njegovih nadaljnjih podvigih. Konec koncev je fant, pred katerim je še vse življenje.«

Poljedelstvo in prašičereja

Tradicijo kmetovanja je pri Berdenovih kot zet pred desetletji prevzel Galov oče Dominik. Z leti trdega dela se je kmetija ob prašičerejski z zaključenim krogom reje, dolga leta so imeli tudi status vzrejnega središča prodaje brejih plemenskih svinj, razvijala tudi kot poljedelska. Zaradi težav

pri prodaji teh živali manjšim prašičerejcem, ki jih praktično več ni, so tovrstno dejavnost opustili in so tako zadnja leta v prašičereji samo pitanci. Tako naj bi ostalo tudi v prihodnje. Kot kooperanti Panvite v turnusu spitajo 330 prašičev, kar na leto znese več kot tisoč.

Če pri prodaji klasičnih poljščin, pšenice, ječmena in koruze, pogodbeno sodelujejo z bližnjimi tržnimi odkupovalci žit, so se tudi pri prašičereji odločili za kooperacijsko pitanje. »Brez zagotovljenega odkupa tržnih viškov se kmetijstva ne moreš iti,« pravi Dominik. Pritrdi mu tudi njegova žena Valerija, ki je zaposlena v turizmu. Sestrica Tara je še osnovnošolka.

Kmetijsko pridelavo na naslovu Filovci 67 A zaokrožuje dedek Alojz s 7.000 trsi vinograda v filovskih gorah. Je ljubiteljski vinogradnik in dolgoletni predsednik enega od kar dveh domačih vinogradniških društev.

»Trenutno so naši načrti usmerjeni v optimalni zagon te investicije,« je Galov odgovor na naše vprašanje, kako bo pri njih čez nekaj let. Čas pa bo pokazal, pravi, kako bodo kmetijo s skupnimi močmi razvijali v prihodnosti. »Če bo vse tako, kot si želimo, bomo našo kmetijo še naprej razvijali v živinorejsko, če ne bo velikih ovir, morda tudi prodajo na domu.«

O kmetu in kmetijstvu razmišlja preudarno. »Biti kmet je lep poklic, pravzaprav poslanstvo v smislu pridelave hrane za ljudi in krme za živali. A vse to še vedno ni dovolj spoštovano.«

Geza Grabar

Čebelji pridelki

Med, cvetni prah, matični mleček in propolis vsebujejo veliko biokemijskih snovi, ki jih človeški organizem potrebuje za normalno delovanje, in sestavine, ki krepijo njegovo zdravje.

Med prvimi so najpomembnejše aminokisline, maščobne kisline, bioaktivni peptidi, številni elementi, vitamini in organske kisline. Med drugimi pa fenolne spojine, flavonoidi in karotenoidi, ki delujejo kot antioksidanti, krepijo imunski sistem in tako manjšajo grožnjo številnih vnetnih, degenerativnih in drugih bolezni (npr. artritisa, ateroskleroze, drugih bolezni srca in ožilja, Alzheimerjeve in Parkinsonove bolezni, tudi raka); spodbujajo tudi regeneracijo celic. V čebeljih pridelkih so tudi snovi (npr. vlaknine), ki pomagajo pri prebavi (uporabni so za izdelavo prehranskih dopolnil – probiotikov in prebiotikov). Nekateri čebelji pridelki so bogat vir antioksidantov. Največ jih vsebuje propolis, sledijo cvetni prah in temne vrste medu. Svetlejšje vrste medu jih vsebujejo približno enako kot matični mleček. Antioksidativna učinkovitost je navadno povezana tudi s protibakterijsko.

Med zavira rast bakterij (bakteriostatični učinek), nekatere tudi uničuje (baktericidni učinek). Deluje tudi proti nekaterim virusom in škodljivim glivam in krepi imunski sistem.

Tudi cvetni prah vsebuje veliko protimikrobnih spojin, kar dokazuje več raziskav. Za zdravje je najboljši lokalno pridelan, čim bolj svež cvetni prah, saj sušenje in dolgotrajno skladiščenje slabita njegovo antioksidativno učinkovitost. Cvetni prah je primerno dopolnilo vsakdanji prehrani. Ker ima le majhno energijsko vrednost, ga lahko uživajo tudi sladkorni bolniki.

Propolis se uporablja sam ali skupaj z drugimi čebeljimi pridelki za lajšanje tegob in izboljšanje stanja pri nekaterih boleznih kože. V zdravilne namene so ga široko uporabljali že v antičnem času, v zadnjih 30 letih pa je postal predmet številnih farmacevtskih in kemijskih raziskav. Doslej so dokazale, da zavira vnetja, deluje protimikrobno in spodbuja celice k normalni presnovi. Tudi matični mleček vsebuje antioksidante in deluje protibakterijsko. Varuje srce in ožilje, osrednje živčevje, zmanjša utrujenost in pomaga pri premagovanju stresa.

Informacije o zdravilnih lastnostih, učinkih in koristih čebeljega pridelka so verodostojne le, če so potrjene z izsledki raziskav snovi (ne konkretnega tržnega artikla), objavljenih v znanstvenih in strokovnih publikacijah.

dr. Andreja Kandolf Borovšak,
dr. Nataša Lilek, Tomaž Samec
svetovalci JSSČ za varno hrano

ČAS JE ZA VZGOJO LASTNIH SADIK

Mesec marec je pred nami in ravno pravi čas za vzgojo domačih sadik. Nič še nismo prepozni, le za plodovke je dobro, da jih posejemo čim prej.

Za uspešen začetek nove vrtnarske sezone je pomembno, da si naredimo dober načrt, nakupimo semena ter drugo opremo in si vzgojimo čim več svojih sadik, saj le tako natančno vemo, kaj presadimo na vrt in kasneje tudi pojemo. Sedaj je tudi pravi čas, da preverimo zalogo lastnih semen in naredimo test kaljivosti, da se tako prepričamo o njihovi kaljivosti in si še pravočasno dokupimo nove.

KAJ VSE LAHKO VZGOJIMO DOMA?

Doma lahko vzgojimo res veliko različnih sadik. Le nekaj pa je tistih, ki jih moramo vzgojiti na toplem, če želimo, da nam še v istem letu rodijo. To so predvsem plodovke – paprike, čiliji, feferoni, jajčevci in paradižnik. Ostale rastline lahko sejemo direktno na vrt. Če pa želimo, da se naša sezona začne prej, pa si lahko seveda že sedaj vzgojimo sadike različne zelenjave, kot so kapusnice, solata, blitva, špinača, rdeča pesa, čebula, por in različna zelišča. Doma si lahko vzgojimo tudi svoj lastni ingver in kurkumo.

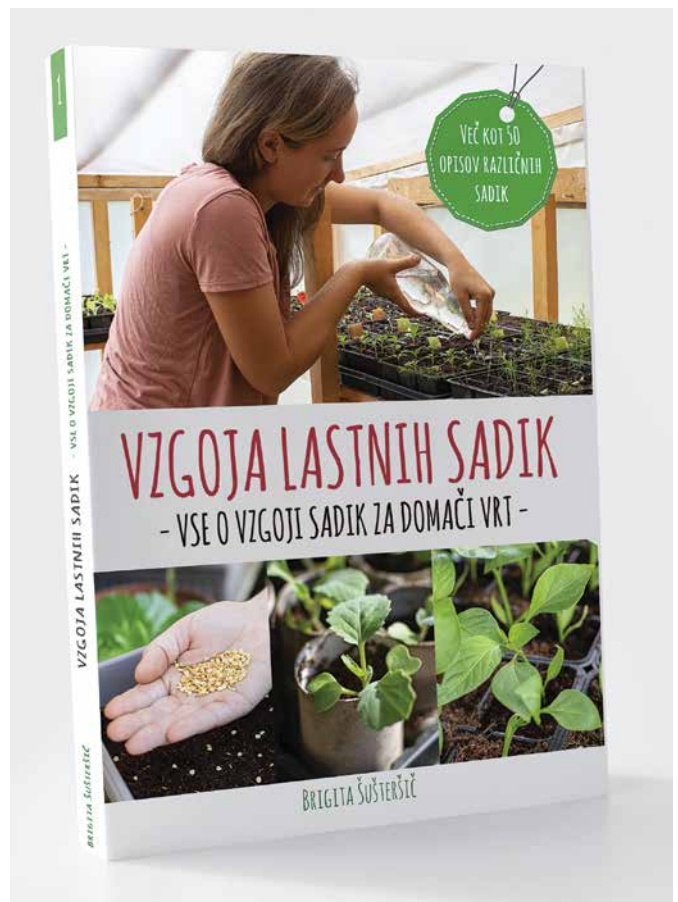
KAKO SE LOTIMO VZGOJE?

Za vzgojo sadik so najbolj primerne okenske police, ker pa imamo gospodinje le-te večkrat že zasedene s sobnimi rastlinami, se moramo znajti kako drugače. Sadike listnatih rastlin in korenovk lahko vzgajamo že kaj hitro v rastlinjaku ali si nekje v zavetju hiše naredimo kalilnik. Pazimo le, da temperature ne padejo pod -5°C . Plodovke pa so na mraz zelo občutljive, zato moramo le-te vzgajati na toplem. Prepričana sem, da se na okenski polici vseeno najde mesto vsaj za nekaj lončkov. Če na toplem nimamo veliko prostora, priporočam, da sadike posadimo v bolj globoke lončke ali korita in s presajanjem teh sadik počakamo vse do meseca aprila. Nič zato, če bodo sadike že zelo velike, le pri presajanju moramo biti pozorni, da preveč ne poškodujemo korenin. V aprilu pa sadike že lahko prestavimo v rastlinjak ali kalilnik. Še vedno pazimo, da temperatura ne pade pod 0°C .

Najbolj optimalna temperatura za kalitev je 26°C , ampak takoj, ko semena vzklijejo, temperaturo znižamo na sobno (približno 20°C). Svetloba je veliko bolj pomembna od toplote, saj se le tako sadike lahko pravilno razvijajo. Najpogostejši vzrok pomanjkanja svetlobe so pretegnjene sadike in to se nam zares lahko zgodi zelo hitro. Zalivanje sadik naj bo zmerno, nikoli ne smemo pretiravati, da nam korenine ne zgnijejo. Če imate težave z mušicami, potem naj bo zemlja na vrhu vedno suha, to pa pomeni, da sadike zalivamo od spodaj v podstavek in bo zemlja sama vpila toliko vode, kot je potrebuje.

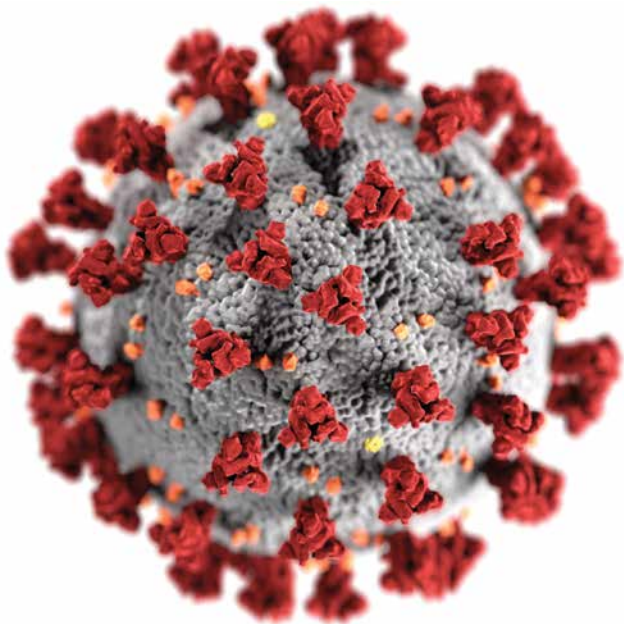
Več o vzgoji lastnih sadik si lahko preberete v novi knjigi Vzgoja lastnih sadik avtorice Brigite Šušteršič iz Ivanovcev. Knjiga ima 208 strani in je razdeljena na dva dela. V prvem delu najdete vse nasvete, ideje in trike, kako si lahko vzgojimo svoje domače sadike bodisi v hiši, v kalilniku, rastlinjaku, na prostem ali pod svetili. Vse od načrtovanja, opreme, ki jo potrebujemo, do same setve in presajanja sadik. V drugem delu knjige pa je vsaka rastlina podrobno opisana na svoji strani; opis vključuje vse od setve, presajanja in vzgoje do nege med samo rastjo.

Brigita Šušteršič

Tibor Škalič dr. med.: »Cepljenje ni obvezno, je pa priporočljivo«

V novi rubriki bomo občankam in občanom nudili koristne zdravstvene nasvete in predloge, povezane s krepitvijo zdravja. Otvoritveni prispevek je za novo rubriko Lipnice napisal družinski zdravnik Tibor Škalič iz ambulate v Martjancih.

Leto 2020 si bodo mnoge generacije zapomnile kot leto pandemije bolezni Covid-19, ki jo povzroča nov virus iz družine koronavirusov. Nadelo so mu suhoparno ime SARS-CoV-2. Virus se je bliskovito razširil po vsem svetu in povzročil pandemijo, kakršne ni bilo zadnjih 100 let. Takrat je razsajala španska gripa in poleg strahot prve svetovne vojne še dodatno povečala število žrtev. Kot da bi v teh 100 letih zaspali in pozabili, da nas taka nesreča lahko prizadene še kdaj.

Skozi celotno zemeljsko zgodovino so se pojavljale epidemije, ki so prizadele živali, rastline ali ljudi. Pogosto so opustošile cele pokrajine in spremenile tok zgodovine. Verjetno ste že slišali za veliko lakoto na Irskem, ki jo je povzročil glivam soroden mikroorganizem, imenovan *Phytophthora infestans*. To je bilo v letih od 1845 do 1852. Takrat je na Irskem umrlo milijon ljudi, ravno toliko pa se jih je izselilo, največ v ZDA. Ta epidemija je prizadela krompir, osnovno živilo takratnih Ircev. Epidemije torej niso nič novega in nič presenetljivega, a nas je tokratna pandemija vseeno šokirala, ker se je razširila izjemno hitro, ker je zelo nalezljiva in ker povzroča visok delež zapletov, ki potrebujejo bolnišnično zdravljenje. Sedaj ugotavljajo, da lahko povzroča tudi nenavadne in dolgoročne zaplete, kot na primer motnje strjevanja krvi, težave z dihanjem zaradi sprememb na pljučih in težave s spominom, koncentracijo ter motnjami razpoloženja. Epidemije praviloma potekajo v več valovih. Drugi val je običajno hujši in tudi tokrat je žal tako. Po navadi mine več let, preden se epidemija unese.

Da ne bo vse samo črno: Znanost je v teh stoletjih močno napredovala in danes imamo na razpolago več orodij za boj z virusom: umivanje rok in dezinfekcija, zaščitna oprema (maske, rokavice ...), spremljanje in izolacija okuženih, predvsem pa cepljenje. Zdravila proti temu virusu do sedaj še niso odkrili. Glede na slabo učinkovitost prej omenjenih ukrepov v Sloveniji (o vzrokih za to tokrat ne bom govoril) se kaže cepljenje kot edina realna možnost, da v doglednem času vsaj približno svobodno zaživimo in delamo. V zadnjih desetletjih se je več podobnih epidemij zvrstilo predvsem v Aziji in vse od takrat je potekal razvoj cepiv proti tem boleznim. Mogoče se še spomnite epidemij SARS in MERS, ki pa nas na srečo niso dosegle. Že takrat delno odkrita cepiva so ostala v predalu, saj sta epidemiji prej ugasnili oziroma bili zajezeni. Ko se je pojavil Covid-19, je bilo treba z razvojem cepiv samo nadaljevati, kjer se je prej ustavil. Ker se je svet zavedel, da smo vsi v istih težavah, so znanstveniki vsega sveta stopili skupaj. Denarja za raziskave je bilo dovolj, saj so države obilno prispevale sredstva, samo da se čim prej najde rešitev za nastalo katastrofo.

Na trgu je danes že kar nekaj cepiv. O podrobnostih ne bom pisal, saj se stanje hitro spreminja in bi napisano hitro zastarelo. Cepiva so nastala s pomočjo sodobnih pristopov, stranski učinki se kažejo zelo redko, v glavnem kakšen dan trajajoča bolečina na mestu vboda (tudi pri meni je bilo tako). Do sedaj še nobena smrt cepljene osebe ni bila povezana s cepivom. Alergijske reakcije so seveda možne, a izjemno redke. Sam sem se cepil s cepivom Comirnaty, ki je bilo do sedaj edino na trgu, prišla pa bodo še nova. Katero je boljše, ne ve nihče; vsa kažejo zelo podobno učinkovitost. Mogoče bodo nova cepiva bolj preprosta za transport in skladiščenje. Ravno zaradi teh zahtevnih pogojev in logistike za zdaj v naši ambulanti v Martjancih ne bomo cepili. Kako bo v prihodnje, pa vas bomo še obveščali. Najbližji cepilni center je v Zdravstvenem domu Murska Sobota, kjer na spletni strani najdete vse potrebne podatke za prijavo.

Cepljenje ni obvezno, je pa priporočljivo, saj si brez cepljenja zadostnega števila ljudi ne predstavljamo uspešne borbe proti temu virusu. Komu priporočamo cepljenje? Vsem. Komu ne? Otrokom pod 16 let in nosečnicam, ker te skupine niso bile vključene v raziskave in torej ni podatkov. Ravno tako ne priporočamo cepljenja ljudem, ki so imeli po prejšnjih cepljenjih hude alergijske reakcije – anafilaksijo. Teh ljudi je na srečo zelo malo. Ne cepimo med akutno okužbo in prvič ne 6 mesecev po že preboleli okužbi. Priporočila se lahko še spremenijo, zato se pred cepljenjem v primeru dvomov posvetujte s svojim osebnim zdravnikom, ki vas in vaše zdravstveno stanje najbolje pozna.

Škalič Tibor, dr. med.: „A védőoltás nem kötelező, de ajánlott”

A folyóiratunk új rovatában hasznos egészségügyi tanácsokat és az egészség erősítésével kapcsolatos javaslatokat kínálunk a polgároknak. A Lipnica új rovatának első cikkét Škalič Tibor, a martjanci rendelő háziorvosa írta.

A 2020-as évre számos nemzedék a koronavírusok családjába tartozó vírus által okozott Covid-19 betegség világjárványa miatt fog főképp emlékezni. A vírusnak a SARS-CoV-2 sivár nevet adták. Ez a vírus villámgyorsan elterjedt az egész világban és egy olyan pandémiát, világjárványt okozott, amilyen már száz éve nem volt. Akkor terjedt ugyanis a spanyolnátha, ami az első világháború mellett még tovább növelte az áldozatok számát. Mintha ebben a száz évben elaludtunk volna, és elfeledkeztünk volna arról, hogy egy ilyen katasztrófa bármikor bekövetkezhet.

A világtörténelem során több olyan járvány volt már, ami az állatokat, növényeket vagy az embereket sújtotta. Gyakran teljes régiókat elpusztított, és megváltoztatta a történelem folyását. Bizonyára hallottak a nagy éhínségről Írországból, amit egy, a gombákkal rokonságban álló, **Phytophthora infestans** nevű mikroorganizmus okozott. Ez 1845 és 1852 között volt. Akkoriban Írországból egymillió ember halt meg, ugyanannyi pedig kivándorolt, főleg az Egyesült Államokba. Ez a járvány a burgonyát támadta meg, ami akkoriban az írek alapeledele volt.

A járványok tehát nem új-keletű és nem meglepő dolgok, de ez a mostani világjárvány mégis ledöbbsentett mindenkit. Mivel kivételesen gyorsan terjedt, és mert nagyon fertőző, sok bonyodalmat okoz, ami miatt szükségessé válik a kórházi gyógyítás. Most azt állapították meg, hogy különös és hosszútávú szövődményeket is okozhat, mint például véralvadási zavarok, lélegzési nehézségek a tüdőben keletkezett változások miatt, emlékezet-, koncentrációs és hangulatzavarok.

A járványok általában több hullámban folynak. A második hullám általában erőteljesebb, ami a jelen esetben is így van. A járványok általában több év múlva csendesülnek el.

De hogy ne legyen minden olyan borús: a tudomány az eltelt évszázadokban nagyot fejlődött, így manapság már több eszköze van a vírus elleni védekezésnek: kézmosás és kézfertőtlenítés, védőfelszerelés (maszkok, kesztyűk stb.), a fertőzöttek követése és elszigetelése, főképp pedig a védőoltás. Gyógyszert a vírus ellen ezidáig még nem fedeztek fel. Az említett óvintézkedések gyenge hatékonysága miatt Szlovéniában (az okokról most nem beszélnek) a védőoltás az egyedüli reális lehetősége annak, hogy belátható időben legalább valamennyire,

újra szabadabban tudjunk élni és dolgozni. Az elmúlt évtizedekben több hasonló járvány volt, főképp Ázsiában, azóta pedig folyamatosan zajlott a megjelent betegségek elleni védőoltások fejlesztése. Talán még emlékeznek a SARS és MERS, azaz a közel-keleti légúti vírusjárványra, amelyek bennünket szerencsére nem értek el. Az abban az időben kifejlesztett oltások a fiókokban maradtak, hiszen a járványokat előbb megfékezték. Amikor megjelent a Covid-19, az oltások fejlesztését csak folytatni kellett. Mivel a világ felfogta, hogy ugyanazokkal a gondokkal küzdünk, a világ tudósai összefogtak. A kutatásokra volt elég pénz, hiszen az országok bőségesen támogatták a kutatásokat, mégpedig azzal a céllal, hogy mihamarabb találjanak kiutat ebből a katasztrófális helyzetből.

Manapság már több oltóanyag is van a piacon. Részletekbe nem mennék bele, hiszen a helyzet nagyon gyorsan változik, így a leírtak hamar elavulnának. Az oltások korszerű módszerek segítségével készültek el, mellékhatások csak ritkán jelentkeznek, talán rövid ideig, egy napig tartó fájdalom a szúrás helyén (nálam is így volt). Eddig még egy beoltott személy halála nem volt kapcsolatban az oltóanyaggal. Allergiás reakciók lehetségesek ugyan, de nagyon ritkák.

Jómagam a Comirnaty-féle oltóanyagot kaptam, ami eddig az egyedüli volt a piacon, de még újak is meg fognak jelenni. Hogy melyik a jobb, senki sem tudja; mind nagyon hasonló hatékonyságot mutattak. Az új oltóanyagok esetében talán egyszerűbb lesz a szállítás és a raktározás is. Éppen ezek a feltételek és a szállítás miatt nálunk, a martjanci rendelőben nem tudunk oltani. Hogy miként alakul a továbbiakban, arról pedig mindenkit értesítünk. A legközelebbi oltóközpont a muraszombati egészségházban van, az intézmény honlapján pedig minden szükséges adatot megtalálunk.

A védőoltás nem kötelező, viszont ajánlott, hiszen a populáció megfelelő részének beoltása nélkül nem képzelhető el a vírus elleni sikeres harc. Kinek ajánljuk a védőoltást? Mindenkin. Kinek nem ajánljuk? A 16 éven aluli gyerekeknek és a várandós nőknek, hiszen ezeket a csoportokat nem vonták be a kutatásokba, így nincsenek rendelkezésre álló adatok. Szintén nem ajánljuk azoknak a személyeknek, akik bármilyen oltásnál súlyos allergiás reakciót – anaphylaxiát kaptak. Ilyen személy viszont szerencsére csak kevés van. Akut fertőzés esetében sem oltunk, valamint az első oltást is csak a fertőzésből történő kigyógyulást követő 6 hónap után adjuk be. Az ajánlások változhatnak, ezért kétségek esetén, az oltás előtt kérdezze meg személyes orvosát, aki a legjobban ismeri az ön egészségi állapotát.

Tibor Škalič, dr. med., specialist splošne medicine

Olga Gutman: Pogrešam sestanke literatov in srečanja z nekdanjimi sodelavkami

Pisateljica Olga Gutman v času epidemije najbolj pogreša druženje.

Epidemija virusa Covid-19 je tako ali drugače vplivala na slehernega od nas. Virus, ki je najbolj prizadel ravno starejši del prebivalstva, je poleg tega marsikomu od njih preprečil normalen dostop do zdravstva, javnega prevoza in družabnega življenja. O življenju v času epidemije koronavirusa smo se pogovarjali z upokojeno učiteljico Olga Gutman.

Naši bralci so zagotovo o vas že veliko slišali, pa vendar vas prosim, da se za začetek na kratko predstavite.

Sem Olga Gutman iz Tešanovcev. V aktivni delovni dobi sem bila učiteljica, sedaj pa sem upokojenka- pisateljica. V prostem času se po navadi igram s pravnukinjo, rešujem križanke, berem, ob večerih rada pogledam kakšen film ali kaj drugega na televiziji, največ časa pa namenjam pisanju. **Ker ste zelo aktivni na različnih področjih družbenega življenja, vam trenutna situacija gotovo ni najbolj po godu. Zanima me, kaj najbolj pogrešate in katere omejitve vas najbolj omejujejo.**

Seveda mi ta omejitev gibanja ni všeč, pa vendar tudi sedaj delam, kar bi delala, četudi ne bi bilo z epidemijo povezanih omejitev. Pogrešam vsakomesečne sestanke literatov v Murski Soboti, ki so sedaj onemogočeni. Na teh srečanjih nismo govorili zgolj in samo o literaturi, temveč

so nam predstavljala tudi osebna druženja s pogovori o vsakodnevnih življenjskih dogodkih. Prav tako pa se v tem času ne moremo srečevati nekdanje sodelavke. Imele smo navado, da smo se srečale enkrat mesečno in tako ohranjale stike. Pa tudi omejitev javnega prevoza me je vznejevoljila, saj sem rada samostojna. Čeprav me vedno, ko želim kam iti, svojci radi volje odpeljejo, bi šla raje sama.

Nemalo dejavnosti se je v preteklem letu preselilo na splet. Je morda tako tudi s kakšno dejavnostjo, v katero ste vključeni? Kako se pri tem znajdete?

Lahko rečem, da se na spletu že precej dobro znajdem. Moja osrednja dejavnost (pisanje) je bolj individualna in s tem manj okrnjena, na drugi strani pa so nekatere dejavnosti, kot so razni literarni večeri, predstavitev izdanih knjig ipd., ki so namenjene širšemu krogu občinstva in so trenutno neizvedljive. Tako denimo zaradi pandemije ni bilo predstavitev mojega četrtega romana BARAKARJI, ki je izšel konec prejšnjega leta. Bralce sem o njegovem izidu lahko obvestila le z objavo na spletu.

Marsikdo dandanes tarna o nedostopnosti zdravstvenih storitev. Ali imate tudi vi kakšno tovrstno izkušnjo?

Jaz glede tega nimam težav. Kljub temu da je bilo vse omejeno, me je moj osebni zdravnik sprejel, ko sem ga potrebovala. Ko pa mi zmanjkuje zdravil, ga pokličem in mi predpiše elektronski recept, s katerim v lekarni dvignem zdravila. Kot kronični bolnik namreč ne morem biti brez njih.

Vaša velika strast je pisanje knjig. Zanima me, ali se je v teh čudnih časih, ki so nas v nekoliko večji meri zaprli v zavetje naših domov, rodila kakšna nova zgodba.

Zgodbe so tudi v tem času nenehno nastajale. Sodelovala sem na nekaterih literarnih natečajih, po Sloveniji in v tujini, dokončala sem roman, besedilo katerega je že pri založniku. Trenutno je že v nastajanju nov roman, s pisanjem katerega ne hitim preveč.

Želite našim bralcem še kaj sporočiti?

Ker so me mnogi pogosto spraševali, kje lahko kupijo mojo knjigo, bi mogoče povedala še to. Na tem mestu jim sporočam, da jo lahko dobijo pri založniku na telefonski številki 031 356 235.

Maja Cigüt

Praznično vzdušje so si pričarali nekoliko drugače

V Motvarjevcih smo tudi minulo leto okrasili božično-novoletno jelko, toda tokrat je ta praznični dogodek zaradi koronavirusa potekal nekoliko drugače.

Ideja za okrasitev božično-novoletne jelke se je porodila leta 2019, in sicer prvo leto mojega mandata kot predsednika KS Motvarjevci. Prvič je okrasitev uspela odlično, saj so se vaščani zbrali v kar lepem številu in so bili navdušeni nad novo idejo, zato so obljubili, da se vidimo spet čez eno leto, a na žalost je te želje spodnesel koronavirus.

Da pa običaj ne bi že šel v pozabo, smo se odločili, da bomo vseeno okrasili jelko, seveda upoštevajoč vse predpise, ki nam jih je naložila vlada. Tako smo nabavili jelko, za katero je poskrbel g. Tamás Bódis, tukajšnji duhovni pastir. Za prevoz sem poskrbel sam, potem pa je sledilo krašenje.

Mimoidoči domačini so se ustavljali in obešali okroglo okraske, ki so hitro napolnili našo jelko. Nekateri so morali zaradi protikoronskih predpisov sicer počakati, da pridejo na vrsto, a jih to ni zmotilo. Vaščani so s seboj prinašali tudi lastne okraske, jih obesili na jelko in s tem pričarali pristnost prazničnih časov.

Po okrasitvi jelke smo izobesili še lučke in svetleče makete, za katere je poskrbel naš električar, gospod Aleš Janko. Zelo sem vesel, da nam je s skupnimi močmi navkljub tem drugačnim, težkim časom uspelo ustvariti tako pristno ter prijetno praznično vzdušje.

Hvala vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri ustvarjanju prazničnega dogodka. Upam, da bo letošnja okrasitev potekala v običajni obliki.

**Predsednik KS Motvarjevci
Janko Robert**

Rendhagyó módon varázsoltunk ünnepi hangulatot

Szentlászlón tavaly is feldíszítettük a karácsonyi-újévi fenyőt, viszont a koronavírus járvány miatt most az ünnepi esemény egy kicsit másképp zajlott.

A karácsonyi-újévi fenyődíszítő ötlete 2019-ben született, amikor a szentlászloi helyi közösségben az első helyi közösségi elnöki mandátumomat töltöttem. Az első fenyődíszítés kiválóan sikerült, a falusiaknak nagyon tetszett az ötlet, sokan eljöttek, és megígérték, hogy egy év múlva újra találkozunk, aztán a tervet sajnos a koronavírusjárvány keresztülhúzta.

Okrašena jelka v Motvarjevcih/ A feldíszített fenyőfa Szentlászlón.

De hogy a szokás mégse menjen feledésbe, úgy döntöttünk, a kormányzati előírások tiszteletben tartása mellett, mégis kidíszítjük a fenyőt, amelyről Bódis Tamás, helyi lelképásztor gondoskodott, a szállítást jómagam végeztem el, majd következett a díszítés.

Az arra járó falusiak megálltak, felakasztottak egy-egy gömbdísz, így fenyőfánk hamar díszbe borult. Néhányan ugyan a koronavírusjárvány miatti intézkedések miatt egy kicsit várakozni kényszerültek, de ez sem zavarta őket.

A falusiak saját díszeket is

hoztak, felakasztották a fenyőre, és ezzel varázsolták közénk az ünnepi időszak bensőségét.

Miután feldíszítettük a fenyőfát, felraktuk az égősort és a világító maketteket is, amiről villanyszerelőnk, Janko Aleš gondoskodott. Örömmre szolgál, hogy a nehéz idők ellenére, közös erővel sikerült ilyen bensőséges, kellemes ünnepi hangulatot teremteni.

Köszönöm mindazoknak, akik bármilyen módon hozzájárultak az ünnepi esemény létrehozásához. Ugyanakkor remélem, hogy az ideai fenyődíszítés már a megszokott formában történik.

**Janko Robert
a Szentlászloi HK elnöke**

Mladi znanstvenik in pesniški up iz Središča

Simon Šanca z narodnostno mešanega območja Občine Moravske Toplice, natančneje iz vasi Središče, je mladi up na področju pesništva in znanosti.

Simon je po izobrazbi magister geodezije in geoinformatike, zaposlen na Geodetskem inštitutu Slovenije, kjer se ukvarja s klasifikacijo satelitskih posnetkov in z avtomatiziranimi metodami opazovanja Zemlje. Rad potuje, raziskuje svet in živi za trenutke, v prostem času pa se posveča pisanju. Njegova poezija govori predvsem o globljem pomenu življenja, nepomembnosti človeka, dogajanju na svetu, lepoti narave, razdvojenosti med tujino in domovino ter nasploh o preprostosti čustev, ki se vedno bolj zanemarjajo.

Pesniško pot je začel že v gimnaziji. Z lastno poezijo se je Simon predstavil na Svetovnem dnevu poezije v Ljubljani 21. marca 2019 in na dnevih knjige v Mariboru 24. aprila 2019. Njegovo delo z naslovom Letni časi je objavljeno v literarno-jezikoslovni reviji Liter jezika. Leta 2019 je svojo pesem Na lejvon brejgi reke Mure zrecital na prireditvi v domači vasi in z njo požel bučen aplavz ter izvil nemalo solz iz očes poslušalcev.

Piše večinoma v slovenščini, angleščini in tudi prekmurščini ter včasih celo v madžarščini ali nemščini. Svoja dela večinoma hrani zase, poredko kakšno objavi na družabnih omrežjih, nekatere filozofske eseje pa objavlja na platformi Medium in so dostopni na naslednji povezavi: <https://simon-sanca22.medium.com/>.

Simon razmišlja o svoji pesniški zbirki, v kateri bi zbral svoja dela, a pravi, da je za njo še čas. Mi verjamemo vanj in upamo, da nam bo kmalu razkazal svoj široki pesniški repertoar.

V mesecu januarju je napisal pesem v prekmurščini z naslovom Lejko bi.

Fiatat tudós és ígéretes költő Szerdahelyről

A Moravske Toplice Község nemzetiségileg vegyesen lakott területén, pontosabban Szerdahelyen élő Šanca Simon igencsak ígéretesnek mutatkozik mind a költészet,

mind pedig a tudomány terén. Végzettsége szerint Simon geodéziai és geoinformatikai magiszter, munkahelyén, a Szlovén Geodéziai Hivatalban műholdas felvételek besorolásával, valamint a Föld megfigyelésének automatizált módszereivel foglalkozik. Szeret utazni, kutatja a világot, a pillanatnak él, szabad idejét pedig az írásnak szenteli. Költészete az élet mélyebb értelméről, az ember jelentéktelenségéről, a világ eseményeiről, a természet szépségéről, az idegen és a szülőföld közötti meg hasonlításról, és az egyre inkább elhanyagolt érzelmekről elmélkedik.

Simon Šanca iz Središča razmišlja o svoji pesniški zbirki, v kateri bi zbral svoja dela./ A szerdahelyi Šanca Simon saját verseskötetének kiadását fontolgatja.

Költői pályafutása már a gimnáziumban kezdődött. Saját verseivel 2019.

március 21-én, Ljubljanában, a költészet világnapján mutatkozott be, majd 2019. április 24-én, a maribori könyvnapokon is szerepelt. Az Évszakok (Letni časi) című alkotása megjelent a Liter jezika irodalmi nyelvészeti folyóiratban.

2019-ben saját falujában, egy rendezvényen elszavalta A Mura bal partján (Na lejvon brejgi reke Mure) című versét, amivel kiérdemelte a közönség vastapsát és többek szemébe csalt könnyeket vele.

Elsősorban szlovénul, angolul és muravidéki szlovén nyelvjárársban, de időnként magyarul vagy németül is ír. Alkotásait többnyire megtartja saját magának, időnként azonban közzéteszi a közösségi médiában, egyes filozófiai esszéit a Medium platformon közli, és az alábbi linken érhetők el: <https://simon-sanca22.medium.com/>.

Simon fontolgatja a saját verseskötet kiadását is, amelyben bemutatná eddigi alkotásait, de azt mondja, van még erre ideje. Mi bízunk benne, és reméljük, hogy hamarosan megismerhetjük gazdag költői repertoárját.

Januárban muravidéki szlovén nyelvjárársban írt egy verset, amelynek címe Lehetnék (Lejko bi).

Uredništvo

A szerkesztőség

Lejko bi

Lejko bi bil preprosti človek,
oral bi njive, obračo zemlo,
poleti z vetron sušo seno.

Lejko bi bil izučeni delavec,
delo z glavo in rokami,
dokič me smrt ne zgrabi.

Lejko bi bil svetnjaški učenjak,
nemo tavo bi po svejti,
edino med tujci bi bil sprejeti.

Lejko bi bil vse ka ščejo,
delaven, izučeni sin kmeta,
na drugon sveti onkraj planeta.

Neščen biti to ka drugi ščejo,
rad bi živo vsaj enkrat za sebe.

Rad bi vido svet, doživo stvari,
rad bi lačen pod moston spal,
kak novi človek vgojno vstal.

Rad bi vklesal priimek svoj
v navaden kamen ob cesti,
naj ga ščijejo svetnjaški psi na mesti.

Rad bi stisno sočloveka,
joko se od sreče, ponižan veselja
spejvo žalost hrepenenja.

A nemren, nemren živeti,
ujeti v kletki stanovanja,
obdan s steno minevanja.

A nemren, nemren znati
nemren spomine z glave prati,
rejsan se mi ne da več stati.

A moren, moren ostati,
za druge baukši svet pričarati,
vsaj enkrat, vsaj gnes gospod
pusti me mirno spati.

© S. Š.

Na lejvon brejgi reke Müre

Rodo san se, čez lejvi brejg Müre,
na prave strane, ge me zemlja obdarüje,
ge ptice čričkajo in vesela deca fűjčkajo,
teški časi vse ljüdi, isto v glavau mrdaajo.
Lipau je tű, najbole pa te kda te dolgo nega,
ker te vijdeš ka doma brez dela, pač nika nega.

Nega telko vsega kak indre,
moč se ne mejri v cilindre,
talige gunimo gor na brejg,
dekline osvajamo vsepoprejk.
Mala deca kuče senj zidajo,
život trdoga dela spoznajo,
vsaki ma telko kelko lejko da,
tűdi či nema, ti menje da.

Na konci vejsi gibanca diši, rejtaši se punijo,
rdeča jurka bogme ka zori, grűška viljamovko rodi,
nevesta de se ženila, mala deca do pa na vejsi,
mož de šau v Avstrijo, mati si sama, nejsi?
Glej, srečno živino na paši,

zeleno šumo na kunci njive,
čuteš kak zorijo slive?
Videš plavo nebo, pa zvezde ponoči,
prazna je tvoja postela, vejpa ne jouči!
Prišo de za vikend oča domau,
pa mo delali, kučo mo zidali,
njive orali, plűge okoli vozili,
v deseti vejsi mo pšenico mlatili,
v zime mlinare hčere gnjavili!
Tak mo živeli mi, skromno z delon,
srečno skuper, z ramo na rami
mo pesem življenja spejvali,
ob nedelaj bograč kűjali,
kda de pa čas,
tűdi kakšno Prekmursko dejte napravili,
ka nas drűgi Slovenci, ne do pozabili.

© S. Š.

V času šolanja na daljavo odkrila pesniški talent

Ajda Šebjanič je učenka 7. razreda OŠ Bogojina. Pesmi je začela pisati lansko pomlad, ko se je začela šola na daljavo. Do sedaj je napisala 14 pesmi. Navdih za pesmi črpa predvsem iz narave, nekaj pesmi pa govori o njej. Zanimivo je, da v šoli slovenščina ni njen najljubši predmet, saj ga uvršča šele na tretje mesto po priljubljenosti. O pesniški zbirki zaenkrat še ne razmišlja, bi pa bila zelo vesela, če bo nekoč napisala pesem, ki jo bo uglasbila očetova glasbena skupina.

Uredništvo

Je brejg, je doul, je ravnica, je gousca.
Kda vöter fudne, zito na njivi vzalovij.
Kda sunce posijne na brejg,
Se ga vijdi se trij dnij.

Gousca zelejna sumace,
Kukavica pa svoje perje v
Potoki namace.
Srna na travniki se pasej,
Poleg pa zuta repica cvetej.

Vse to je moje Prekmurje,
Moj lejpi dom, moja lűbejzen.
Tű zivim, tű uzijvam,
Tű je vse ka nűcan.

Želi si, da bi nekoč njeno pesem uglasbila očetova glasbena skupina.

Ajda Šebjanič

PGD Moravske Toplice, vodilno in osrednje v občini

Ljudje, ki so se daljnega leta 1894 v takratnih Moravcih (kraj ima novo ime od leta 1984) organizirali z namenom, da bi se postavili po robu požarom, ki so pogosto do tal upepelili marsikatero domačijo in drugo premoženje, kakor generacije, ki so jim sledile, bi bili ponosni na podobo gasilstva v kraju danes.

Članstvo je zelo številčno.

PGD Moravske Toplice so danes osrednja gasilska enota v občini in v Gasilski zvezi (GZ) Moravske Toplice edino društvo II. kategorije. Tehnično so najbolj opremljeno društvo, enako tudi kadrovske usposobljenosti. Med 113 člani kot glavno udarno silo v primeru intervencij premorejo kar 32 operativnih gasilcev z opravljenim zdravniškim pregledom, pet rezervnih operativnih članov in 8 operativnih gasilk. Zelo ugodno imajo tudi kadrovske usposobljenosti z gasilskimi čini. V društvu se lahko pohvalijo s kar šestimi tekmovalnimi enotami, ki dosegajo vidne uspehe na nivoju gasilske zveze, regije in države.

Oprema

Kot pravi predsednik društva Štefan Cmor, tudi aktualni poveljnik v gasilski zvezi, je današnja podoba v društvu odraz načrtnega in zavzetega dela njihovih predhodnikov. Doseženo sedaj oni samo nadgrajujejo, dodaja. V plejadi odličnih gasilcev v društvu v zadnjega pol stoletja izpostavi ime dolgoletnega poveljnika in predsednika Štefana Kuharja, ki je bil v teh vlogah vrsto let tudi na nivoju gasilske zveze.

Danes PGD Moravske Toplice premore dvojico sodobnih in opremljenih vozil, gasilsko vozilo s cisterno GVC 16/25 in orodno gasilsko vozilo GV-1, nova je tudi motorna brizgalna, pohvalijo pa se lahko tudi z vso potrebno opremo za gašenje in reševanje ob zahtevnih požarih.

Ključni so ljudje

Kot osrednje društvo v občini so tudi aktivirani na vseh intervencijah, ki jih je na leto v povprečju 10. Od leta 2013 so sodelovali na skupaj 78.

Ker nova in sodobna gasilska tehnika z vozili vred za uspešnost intervencij brez usposobljenih gasilcev, ki lahko z njo tudi strokovno rokujejo, ne pomeni nič, je tudi pri njih nenehno v ospredju usposabljanje in izobraževanje. Od najmlajših do operativnih članov. Tako imajo doslej skupaj opravljenih kar 224 različnih tečajev in usposabljanj (samo od leta 2013 so jih zaključili 106). Od tega ima trenutno 24 različnih

operativcev kar 70 gasilskih specialnosti (od nosilca IDA, treh nivojev gašenja notranjih požarov, tehničnega reševanja, bolničarjev, strojnikov, inštruktorjev, reševanju ob nesrečah z nevarnimi snovmi, tehničnega reševanja, gašenja v naravi ...), ostalo so temeljni učni programi (gasilski pripravniki, operativni gasilci, vodje skupine, skupin, enote in enot ...).

Operativno delo v društvu vodijo 3 gasilski častniki II. stopnje in 2 gasilska častnika I. stopnje ter 2 nižja gasilska častnika II. stopnje in 3 nižji gasilski častniki I. stopnje. V društvu je še 21 višjih gasilcev in gasilk ter 22 članov/članic s činom gasilec.

Urejeni prostori

So med redkimi društvu, kjer se lahko pohvalijo tudi s samostojno postavljenim in zastekljenim objektom za gasilski muzej, kjer je prikazana bogata društvena zgodovina z listinami in opremo. Po več fazah je temeljito in v celoti prenovljen tudi gasilski dom z novim stavbnim pohištvo, vsemi prostori, novo opremo v njih, novim orodiščem in urejeno okolico doma, vključno z asfaltiranim parkiriščem. Kupili so tudi stroje za vzdrževanje okolice.

Za polnjenje jeklenk z zrakom za dihalne aparate za potrebe celotne gasilske zveze so pred tremi leti uredili tudi posebni prizidek, enako še prizidek garaž za osebno zaščitno opremo.

Edinstveni gasilski muzej, kamor so lani namestili avtomatski zunanji defibrilator, je na razpolago občanom in gostom.

Načrti

Tudi v njihovem društvu so gonilo napredka, pravi predsednik. Ob nenehni skrbi za strokovno izpopolnjevanje operativnih članov v smislu pridobitve novih specialnosti in izobraženega gasilskega kadra ter potrebnega opremljanja bodo do praznovanja 130. obletnice čez tri leta zamenjali gasilsko vozilo s cisterno, ki bo tedaj štela že četrto stoletja. Po načrtu bodo do takrat zamenjali tudi vso osebno zaščitno opremo.

Letos ali prihodnje leto pa načrtujejo gradnjo od gasilskega doma ločenega objekta – posebnih garaž, ki bodo namenjene opremi GZ Moravske Toplice za tekmovanja, njenemu agregatu ter ostali gasilski opremi, ki ni v vsakodnevni uporabi.

Geza Grabar

Marija Lajnšček: Želim si, da bi bilo vse, tako kot je bilo prej

Pred dobrim letom dni smo prvič javno slišali za obstoj novega koronavirusa. Če je bil ta pojem takrat še zelo abstrakten in oddaljen, pa nam je do danes postal že zelo domač in vsakdanji. V naša življenja namreč vnaša spremembe, kakršnih ne pomnijo niti starejše generacije. O omejitvah, povezanih z epidemijo Covid-19, smo se pogovarjali z upokojeno kuharico Osnovne šole Fokovci, Marijo Lajnšček iz Vučje Gomile.

V času epidemije najbolj pogreša osebni stik.

Za začetek vas prosim, če se lahko za naše bralce na kratko predstavite.

Sem Marija Lajnšček (Majda) iz Vučje Gomile. V svojem aktivnem življenjskem obdobju sem bila zaposlena na Osnovni šoli Fokovci, in sicer v šolski kuhinji. Na delo me vežejo lepi spomini, vendar pa sem sedaj že kar nekaj let upokojena. V prostem času se ukvarjam z ročnimi deli, med drugim zelo rada kvačkam. Rada posežem tudi po kakšni dobri knjigi, ki jo z užitek preberem, ali pa pogledam kakšno serijo ali film na televiziji. Tako mi dnevi minevajo zelo hitro.

Trenutna situacija, povezana z epidemijo koronavirusa, je slehernemu od nas življenje postavila na glavo. Zaupajte mi, katere omejitve vas osebno najbolj omejujejo.

Trenutna situacija gotovo nikomur ni všeč, zlasti ker traja že zelo dolgo. Mene osebno najbolj moti omejitev gibanja, ki mi preprečuje zapuščanje lastne občine. Imam namreč sina, ki živi na drugem koncu Goriškega, in zaradi omenjenih omejitev ne morem jaz k njemu, niti on k meni. Tako njega kot tudi njegove

družine žal nisem videla že nekaj mesecev. Druga stvar, ki jo pogrešam, je svobodno druženje. Kot že omenjeno, sem bila zaposlena na Osnovni šoli Fokovci, kjer sem stala nemalo pristnih prijateljskih vezi. Te vezi smo nekdaj sodelavke vzdrževale na mesečnih srečanjih, ki pa jih zdaj že skoraj leto dni ne organiziramo. Po godu mi niso niti drugi ukrepi in obvezno nošenje mask, vendar ker so pravila pač takšna, jih dosledno upoštevam.

Marsikdo dandanes tarna o nedostopnosti zdravstvenih storitev. Ali imate tudi vi kakšno tovrstno izkušnjo?

Kakšnih posebnih izkušenj z nedostopnostjo zdravstvenih storitev nimam. Naj omenim le to, da sem bila prejšnje leto maja operirana in zaenkrat me še niso poklicali na kontrolni pregled. Menim, da bi v »normalnih okoliščinah« ta pregled že bil za mano. Pri osebem zdravniku v tem epidemiološkem obdobju nisem bila, saj sem vedno uspela vse urediti po telefonu. Seveda pa vseeno pogrešam osebni stik, saj je komunikacija po telefonu veliko manj osebna.

Bi izpostavili še kakšno nevšečnost, povezano z epidemiološko situacijo, ki pesti vas ali druge upokojence, ki jih poznate?

S prijateljicami in nekdanjimi sodelavkami se pogosto slišimo po telefonu in ena drugi potarnamo, kakšna škoda je, da se ne moremo oziroma ne smemo srečevati. Sicer pa nam vsaj telefonsko omrežje omogoča ohranjanje stikov.

Želite našim bralcem še kaj sporočiti?

Želim si, da bi se celotna situacija, povezana z epidemijo, čimprej umirila, da bi stopnja okuženosti padla in bi bilo vse spet tako, kot je bilo prej, brez omejitev. Do takrat pa nam vsem skupaj želim, da ostanem zdravi. Pazite nase!

Maja Cigüt

Pomoč Višnji Gori

Staro mestno jedro tega kraja na Dolenjskem, s katerimi gasilci je PGD Tešanovci 7. oktobra 2017 podpisalo Listino o prijateljstvu, sicer pa gasilci omenjenih krajev sodelujejo že več kot četrto stoletje, je zadnji četrtek v januarju zajel katastrofalni požar.

Več kot sto domačih in okoliških gasilcev se je z ognjenimi zublji spopadalo več kot tri ure. V požaru je v celoti zgorelo ostrešje kar treh srednjeveških stanovanjskih hiš, dve pa je požar načel. Ker so bili stropovi hiš leseni, so v večini uničena tudi stanovanja s pohištvo. Škode je za več sto tisoč evrov. Brez strehe nad glavo so ostale tri družine, iz stavb pa je bilo evakuiranih 18 ljudi. Takoj po požaru je stekla velika delovna akcija odstranjevanja posledic požara. V soboto po požaru se je več kot 50 prostovoljcem, med katerimi so prevladovali gasilci, pridružilo tudi šest gasilcev PGD Tešanovci s poveljnikom Antonom Ošljajem in podpoveljnikom Sašom Kojekom na čelu. V celodnevni akciji so pomagali pri čiščenju požarišča in zatem še pri urejanju opreme prijateljskemu PGD Višnja

Pri sanaciji požarišča so pomagali (od leve): Robert Casar, Anton Ošljaj, Franc Vitez, Dejan Kūčan, Tadej Tivadar in Sašo Kojek.

Gora. Ob tem so tešanovski gasilci zatrdili, da so gasilci v prvi vrsti za nudenje fizične pomoči ob različnih nesrečah, čeprav se veliko tudi družijo na prijateljskih srečanjih. »Prijatelja spoznaš v nesreči in mi smo tudi z Dolenjci iskreni prijatelji,« so po vrnitvi zatrdili vidno utrujeni gasilci.

Ker bo potrebna celovita obnova v požaru poškodovanih

objektov, vključno z gradnjo novih ostrešij, je KS Višnja Gora za namen zbiranja prostovoljnih prispevkov kot pomoč družinam odprla posebni račun.

Njegova številka je: SI56 0123 9645 0801 488 s sklicem 00 910 in pripisom namena – »POŽAR«. V akcijo se je že vključilo

veliko krajanov in gasilcev iz Tešanovcev, zato prosijo, da jim po svoji zmožnosti sledijo tudi drugi občani.

Geza Grabar

Miklavž se je prilagodil epidemiološkim zahtevam

December je za mnoge nedvomno najlepši mesec v letu. Mesec okraševanja, lučk in obdarovanja vsako leto še posebej nestrpno pričakujejo najmanjši in malo večji otroci, ki jih obiščejo kar trije dobri možje – Miklavž, Božiček in dedek Mrz.

Prvi med njimi, god katerega praznujemo šestega decembra, je na nedeljski popoldan zavl v Vučjo Gomilo. Ker mu zapovedi NIJZ-ja niso dovoljevale, da bi otroke sklical v vaško-gasilski dom in jim med druženjem razdelil darila, se je odločil, da slehernega otroka obišče na njegovem domu. Ob pomoči zvestih palčic je tako na varnostni razdalji in ob upoštevanju priporočil s svojim obiskom razveselil otroke in njihove družine ter vsem vaškim predšolskim in šoloobveznim otrokom razdelil skromna darila. Kljub omejitvam smo uspeli projekt uspešno izvesti, Miklavž pa se že nadvse veseli letošnjega decembra in upa, da se spet srečamo vsi skupaj, kot smo se v časih pred epidemijo. KUD Avgust Gašparič si prizadeva, da bi svoje delovanje ohranil in čimbolj prilagodil danim razmeram ter vse občane in občanke vabi k sodelovanju v svojih projektih. O teh pa boste več izvedeli s spremljanjem naše facebook strani KUD Avgust Gašparič Vučja Gomila, za morebitna vprašanja, ideje in pobude pa smo na voljo tudi na kud.avgustgasparic1@gmail.com ali majacigut@gmail.com ali po telefonu na 041/374-851 (Maja).

Miklavž je otroke v Vučji Gomili obiskal na domu.

Maja Cigüt,
predsednica KUD Avgust Gašparič Vučja Gomila

Prostovoljstvo ji je pisano na kožo

Med prostovoljke v občini Moravske Toplice spada tudi Anica Benkovič iz Bogojine, ki je že 50 let prostovoljka Rdečega križa.

Če bi čas zavrtela nazaj, bi se odločila enako.

Bila je zgledna prostovoljka na krvodajalka, predsednica krajevne organizacije Rdečega križa Murska Sobota, podpredsednica in predsednica Območnega združenja Murska Sobota, članica komisije za socialno pomoč in članica drugih organov Rdečega križa Slovenije. Sedaj je članica upravnega odbora Območnega združenja Murska Sobota.

Za svoje dosedanje delo je prejela številna priznanja tudi na drugih področjih, kot je zlati znak za zasluge v vojni za Slovenijo, plaketa Civilne zaščite ob 15. obletnici osamosvojitvene vojne, zlati znak Društva medicinskih

sister in zdravstvenih tehnikov Slovenije in srebrni znak republiškega Društva za boj proti raku.

Anica je po uspešno zaključenem srednješolskem izobraževanju, petletnem programu učiteljskega v Murski Soboti, izobraževanje zaključila na Višji šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani in pridobila naziv višje medicinske sestre ter bila tri leta zaposlena v Zdravstvenem domu Murska Sobota. Davnega leta 1969 se je vključila v organizacijo Rdečega križa, sprva kot predavateljica. Pozneje se je zaposlila na Zavodu za zdravstveno varstvo kot koordinatorka za zdravstveno vzgojo Pomurja. Poleg prve pomoči je ves čas tudi predavala in vodila tečaje, predvsem laično nego bolnika ter nego matere in otroka.

Kljub vsej pomoči, ki jo je Anica nudila, pa sama izpostavlja, da sta včasih bila potrebna samo pogovor in tolažba. Največ pomoči je nudila med osamosvojitveno vojno, za kar je pridobila status vojne veteranke. Bila je tudi članica občinskega štaba, zadolžena za prvo pomoč. Srečevala se je z begunci in zajetimi vojaki jugoslovanske ljudske armade v vojni, ki so doživljali hude stiske. S sekretarko Rdečega križa Murska Sobota jim je nudila

predvsem psihološko pomoč, pomagala je tudi pri razdeljevanju hrane in oblačil. Vse stiske pomoči potrebnih, ki jih je Anica doživljala na terenu, je vedno podoživljala tudi v zasebnem življenju.

Pravi, da je bilo pogosto težko »preklopiti« in v zasebnem življenju odmisлити vse, kar je kot prostovoljka doživljala

med svojim delom. »Če bi lahko zavrtela čas nazaj, bi še enkrat izbrala pot, ki sem jo do sedaj prehodila, čeprav včasih pot ni bila lahka, me je pa vse skupaj bogatilo in osebnostno izpopolnjevalo,« je še dodala Anica.

Jože Žerdin

Novi operativni gasilci in gasilke

Pandemija koronavirusa je tudi gasilce iz društev naše gasilske zveze primorala, da so se pri izobraževanju to zimo znašli po svoje. Kot v številnih gasilskih sredinah so se namreč tudi v Gasilski zvezi (GZ) Moravske Toplice odločili za izobraževanje na daljavo.

Na ta način namreč poteka teoretični del tečaja za operativne gasilce oziroma gasilke. 149-urnemu tečaju, ki uvodoma obsega 57 ur teoretičnega dela, bo sledilo testiranje pridobljenega znanja in 92 ur praktičnega dela. Izobraževanje na ta način namreč poteka ob koncih tednov (sobota popoldan, nedelja dopoldan), in sicer že od začetka letošnjega leta.

Po podatkih poveljnika GZ Moravske Toplice Štefana Cmora tečaj skupaj obiskuje kar 45 tečajnikov – 26 moških in 19 žensk, in to iz 12 društev (11 iz naše občine in iz PGD Kobilje, ki je tudi članica naše zveze). Skoraj gotovo bodo bodoči operativni gasilci/gasilke teoretični del tečaja s temami iz elektrotehnike in varnosti, gradbeništva in preskrbe z gasilno vodo, požarov in nevarnih snovi, vozil in opreme, radijskih in ostalih zvez, zaščite telesa in dihal, tehničnega reševanja ter gasilske taktike ... v celoti opravili na daljavo (predavanja spremljajo prek interne internetne povezave, ki jim je namenjena). Praktični del s testiranjem iz predavanj, s spoznavanjem in rokovanjem z gasilsko opremo ter vajami gasilskih veščin iz večine že naštetih ter razvrščanja pa se bo ob ugodni epidemiološki sliki predvidoma začel v spomladanskih mesecih.

Kot je še poudaril Cmor, ki je tudi vodja tečaja, predavatelji in inštruktorji pri praktičnem usposabljanju pa so ustrezno usposobljeni vodstveni gasilci naše zveze in krajevnih društev, je tečaj za pridobitev naziva operativni gasilec oziroma gasilka sploh prvi v naši gasilski zvezi, ki se izvaja po spremembi »Temeljnih programov usposabljanja za prostovoljne gasilce«. »Na nivoju celotne države namreč ti kot enotni za vso državo veljajo od leta 2016 in jih je pripravila krovna Gasilska zveza Slovenije, sprejela pa ministrica za obrambo,« je poudaril poveljnik. Zdravstvene razmere tudi v naši občini so razlog, da del tečaja poteka na daljavo.

Operativni gasilci in gasilke.

»V letu 2019 smo sicer imeli razpis za ta tečaj, vendar nismo pristopili k njegovi izvedbi, saj je bilo premalo prijavljenih kandidatov. Iz tega razloga smo potem izvedli še dva tečaja za »gasilca pripravnika«, da smo dobili dovolj kandidatov, ki izpolnjujejo pogoje za ta tečaj.« S tem tudi v naši gasilski zvezi sledijo spoznanju, da je za krajevna prostovoljna gasilska društva zelo pomembno, da redno osvežujejo članstvo in si z novimi usposobljenimi operativnimi gasilci iz svojih vrst ohranjajo in krepijo svojo operativno moč.

Nove operativne gasilce bodo po koncu tečaja imeli v gasilskih društvih Bogojina, Filovci, Kobilje, Krnci, Lončarovci, Martjanci, Moravske Toplice, Noršinci, Ratkovci, Sebeborci, Selo in Tešanovci. Trenutno 28 društev, članic GZ Moravske Toplice, premore 485 operativnih gasilcev in 91 operativnih gasilk, 240 članov in članic iz veteranskih vrst, 445 članov gasilskih organizacij, 197 podpornih članov ter 431 mladih (pripravnikov, pionirjev in mladincev obeh spolov).

Na nivoju pomurske gasilske regije pa na podoben način od začetka januarja poteka 113-urni tečaj za nižjega gasilskega častnika. Iz naše gasilske zveze ga iz 6 društev obiskuje 12 višjih gasilcev.

Geza Grabar

Že 50 let izdeluje brezove in sirkove metle

Starejši ljudje se zagotovo še spomnijo časov, ko so se morali kmetje ob pomanjkanju poslužiti marsikaterega dodatnega dela, da so lahko preživel družino.

Velikokrat so se predvsem kmetje rokodelci odločili in začeli izdelovati najrazličnejše izdelke za domačo uporabo. Pogosto so iz šibja pletli košare in vezali metle. Eden izmed takšnih posameznikov je tudi Janez Vogrin iz Bogojine, ki za domače potrebe že več kot 50 let izdeluje brezove in sirkove metle. V vseh teh letih je postal že pravi mojster, saj skozi leto v njegovi delavnici nastane veliko število izdelkov. Šibe za izdelavo brezovih metel si nareže na obronku v bližini gozda Mrtvice, seme sirke pa poseje na domači njivi okoli 15. aprila, ko sirka v jeseni dozori, pa jo ročno požanje. Seme nato sam ročno odstrani s čiščenjem in vsako izdelano metlo poveže z domačim pantovcem. Pri pletenju si poleg naravnega materiala pomaga s škarjami, nožem in kladivom, a preden se loti pletenja, vsako šibo in sirkovko očisti. Kot pravi, narejene metle največ uporabljajo doma, nekaj metel pa podari sorodnikom, znancem in prijateljem, ki pravijo, da so njegove metle trdne in dobro pometajo. Pravi, da za metlo najraje poprime žena Ivanka, ki vsako soboto pred domačo hišo

Pri izdelovanju metel najde mir in zadovoljstvo.

pomete smeti. Za sebe pravi, da ga delo te vrste veseli, saj v njem najde mir in zadovoljstvo, najbolj srečen pa je, ko osreči nekoga s svojim ročnim izdelkom.

Doda še, da če mu bo zdravje dopuščalo in bo dovolj naravnega materiala, lahko pričakujemo, da bo izpod njegovih prstov nastalo še veliko novih metel.

Jože Žerdin

Čiščenje jarkov v Tešanovcih

Končno smo vaščani Tešanovcev dočakali čiščenje potokov na obeh koncih vasi. Po skoraj vsakoletnih poplavih in večletnih prošnjah se je sedaj zadeva premaknila. Tako upamo, da sedaj ob močnejših nalivih ne bo več problemov s poplavi. Spomladi se bodo po vasi tudi urejali manjši vodotoki, ki so se z leti zarasli in zmanjšali struge. Verjamemo, da bodo naši vaščani, ki živijo na izpostavljenih območjih, lažje spali v deževnih dneh in nočeh.

KS Tešanovci

Foto: PGD Tešanovci

Terme 3000 pripravljene na ponovni zagon, Terme Vivat postale največje gradbišče v Sloveniji

Oba termalna ponudnika v Moravskih Toplicah sta v pričakovanju ponovnega zagona turistične dejavnosti po dalj časa trajajočem zaprtju.

Odpert je ostal le hotel Ajda in to samo za zdraviliške goste.

V Termah 3000 je od 24. oktobra 2020 odpert zgolj hotel Ajda, kjer ostajajo na voljo zdraviliškim gostom in tudi za ostale izjeme v odloku, kot so na primer športne priprave. Število zdraviliških gostov je na približno enaki ravni kot zadnji dve leti. V Moravskih Toplicah so pod okriljem Sava Turizem sicer trije hoteli, poleg Ajde še 5-zvezdična Livada in 4-zvezdični hotel Termal.

Kot pravijo v skupini Sava Hotels & Resorts, so pripravljeni na ponovni zagon nastanitev in se tega veselijo,

Komaj čakajo, da bodo znova lahko navduševali goste s svojimi odličnimi produkti.

najbolj pa se veselijo, da bodo lahko spet navduševali goste z gostoljubjem in odličnimi, avtentičnimi ter trajnostnimi produkti. Ob tem izpostavljajo raznolikost njihove ponudbe in naravne danosti, maksimalno skrb za varnost gostov in zaposlenih ter 100-odstotno dezinfekcijo sob z najnovejšo tehnologijo popolne dezinfekcije, ki ima anti Covid-19 certifikat. Ob tem so uvedli še covid garancijo s 100-odstotno brezplačno odpovedjo v primeru epidemije.

Kar se tiče državne pomoči, v Savi Turizem pozdravljajo sofinanciranje čakanja na delo in sofinanciranje fiksnih stroškov, a opozarjajo, da bi bilo potrebno sprejeti še dodatne ukrepe, kot jih je vladi predlagala Turistično gostinska zbornica.

V Termah Vivat so se tudi v času drugega zaprtja lotili številnih investicij, a tokrat so šli še nekaj korakov dlje.

Tako bodo do ponovnega zagona, oziroma nekatere do konca junija, zaključili naslednje investicije: razširitev glavne restavracije Vivat s teraso, izgradnja pивske fontane v restavraciji Vivat, razširitev obstoječe kuhinje s »šov cookingom«, razširitev notranje bazenske restavracije, prenova lobby bara, izgradnja druge faze vodne fontane z vodnim svetom, izgradnja novega zunanega bazenskega kompleksa ter izgradnja 6-zvezdičnega avtokampa. Vrednost vseh investicij znaša 2,5 milijona evrov, dela pa izvaja kar 15 različnih izvajalcev.

Kot pravi direktor Metod Grah, praktično ni koticčka hotela, ki ne bi bil tako ali drugače del prenove, upa si celo trditi, da so trenutno daleč največje gradbišče v Sloveniji, kaj šele v Pomurju. Grah, ki vodi družinsko podjetje Počitek-Užitek, poudarja, da je turizem v celotni Evropi v

Prvi mož Term Vivat Metod Grah in sin Tilen Grah.

Že v prvem valu epidemije so čas izkoristili za investicije, v drugem so se lotili še večjih.

krizi, zato želijo ob odpravi omejitev in ponovnem odprtju startati s prve pozicije. Ocenjuje, da so številni vladni ukrepi zelo pripomogli pri reševanju dejavnosti, bil pa je tudi pobudnik turističnega bona, ki se je zelo dobro prijel. Pravi, da gre za ukrep, ki daje multiplikativne učinke na vse ostale dejavnosti, predlagal pa bo, da bi bilo bon mogoče prenesti tudi na sorodstvo v drugem kolenu. V Vivatu upajo, da bodo že aprila lahko sprejemali prve goste in si obetajo takojšnje oživitve turizma. Kot še opaža prvi mož družinskega podjetja, si vsi želimo, da bomo ponovno lahko odpotovali na oddih, ravno tako pa si želijo vrnitve na delovna mesta njihovi zaposleni, ki so trenutno vsi na čakanju. Ob številnih investicijah napovedujejo tudi dodatne zaposlitve.

Terme Vivat bodo dobile tudi nov bazen.

Priznanja Pomurske turistične zveze

Dobro delo Terme Vivat so prepoznali tudi v Pomurski turistični zvezi, saj so postale prejemnik najvišjega priznanja na področju turizma v Pomurju, to je kipca štorklje v letu 2020. Pomurska turistična zveza je sicer za leto 2020 podelila dvanajst priznanj, med njimi sta bili prejemnici tudi dve društvi in ena gostilna iz naše občine. Pismo zahvalo ob jubileju za 20 let neprekinjenega delovanja so tako podelili dvema društvoma v Občini Moravske Toplice: Vinogradniško sadjarsko društvo Filovci in Društvo Gaj – Vinogradniško turistično društvo Filovci. Priznanje za profesionalno delo na področju turizma v letu 2020 pa si je prislužila Oštarija Cipot, Cipot Branko s.p., iz Tešanovcev.

Rok Šavel

Izposoja knjig in kulturna pomembnost kraja Ivanovci

Vaščani Ivanovcev si lahko že nekaj let izposodimo knjižno gradivo na bibliobusu, ki ob torkih čaka na zveste bralce ob vaško-gasilskem domu. To je zagotovo še posebej pomembno v času, ko je bila osrednja knjižnica zaprta in smo lahko knjige prevzeli iz potujoče knjižnice.

Nedvomno je ta majhen kraj še kako kulturno pomemben. Tukaj je bil denimo rojen rimskokatoliški duhovnik in pisatelj Jožef Borovnjak, ki je ohranjal in negoval prekmursko narečje, pisal je molitvenike in verska dela. Mikloš Küzmič je umrl leta 1804 v Ivanovskem dolu, njegov pomen ni le v tem, da je v kratkem času priredil kar sedem najpotrebnejših knjig za tiste razmere, ampak tudi v tem, da so njegovemu zgledu sledili drugi naši pisatelji. Tudi že prej navedeni Borovnjak. Spomenik sedmim Küzmičevim knjigam se nahaja v Ivanovskem dolu, v bližini Doma duhovnosti. Čez tri leta bo minilo 220 let od njegove smrti. Leta 2023 pa bo minilo 110 let od smrti dr. Franca Ivanocyja, ki je bil rojen v Ivanovcih in obiskoval ljudsko šolo pri Svetem Benediktu v Kančevcih. Bil je teolog, publicist, buditelj slovenske zavesti. Bil je tudi pobudnik prekmurskega katoliškega tiska v začetku 20. stoletja.

Potujoča knjižnica čaka na ljubitelje knjig pred vaško-gasilskim domom v Ivanovcih.

Ivanovci ostajajo velik kulturni biser in prebivalci vasi smo še kako ponosni na kulturno in zgodovinsko pomembnost kraja. Prav je, da na vse to pomislimo posebej v februarju, kajti letošnji mesec kulture zaradi trenutne epidemiološke situacije zagotovo poteka drugače, kot smo ga vajeni.

Cvetka Šavel Kerman

Kulturni praznik Kulturni krajini

Ob letošnjem praznovanju 30. obletnice lastne države, ob minulemu praznovanju 100. obletnice priključitve Prekmurja k Sloveniji je prav, da v mesecu kulture samozavestno zapišemo: to je moja domovina, tu je moj dom, tu so dedje snovali in sanjali, se žrtvovali, v znoju gradili domove, matere na skromnih ognjiščih pripravljale kruha, ohranjale vero, kulturo in jezik. Vse to nas je ohranjalo, z žulji preteklih rodov se je ohranjala kulturna krajina.

Zorela so polja, zorele gorice, plesalo se je, slišala se je pesem. Mi dediči tega, logov, travnikov, njiv, gozdov in jas ter vinogradov, rojeni v ta novi čas, obremenjeni z nešteti izzivi in skušnjavami virtualnega sveta ... Se zavedamo še, da je tukaj naš dom, domovina, jezik in kultura? Mi smo tisti, po katerih bo ta pokrajina priznana in prepoznana v prihodnje. Smo dali zanamcem ponos in zavest, priložnost, da bodo tukaj gradili svoja ognjišča?

Z določitvijo občinskih meja smo v novi skupnosti iskali izzive, iskali identiteto in vsebine, ki nas bodo tesneje povezale. Tisočletja so zapustila dediščino, ki je bolj skromna, sem so prihajali, bolj malo prinašali, več vzeli, kot dali, nekateri tukaj ostali za vedno. Iliri, Kelti, Huni, Turki, Obri, Avari, Slovani. Le ta pokrajina ve za tiste, ki so tukaj tudi ostali, tukaj so njih sanje in grobovi. Redko poseljene osamelce kultur v naši pokrajini najeda zob časa, nekateri so izginili za zmeraj. Kulturna krajina dobiva drugačno podobo.

Soodgovorni smo za izginjanje kulturnih posebnosti krajine. Tako kot za pitno vodo in še bolj kot za vse ostale infrastrukturne dobrine si moramo prizadevati za ohranjanje arhitekturnih osamelcev, ekoloških in etnoloških posebnosti ... za kulturo bivanja.

Pomembno je, da v mesecu kulture o tem posebej razmišljamo, v tej smeri zastavimo svoja prizadevanja in cilje. Tudi v naslednjih številkah Lipnice bomo temu cilju sledili.

V uradnem listu RS Št.40/2014 z dne 3. 6. 2014 je bil objavljen odlok o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Občine Moravske Toplice z namenom, da se ohranjajo kulturne, zgodovinske, arheološke, urbanistične, etnološke in umetnostnozgodovinske vrednote ter zagotovi nadaljnji obstoj.

Odlok določa:

- identifikacijo spomenika;
  - opis lastnosti, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik;
  - varstveni režim spomenika;
  - vplivno območje, pri čemer so upoštevane zgodovinske, funkcionalne in vizualne lastnosti ter pomen spomenika.
- Seznam je dolg, predvsem gomilnih grobišč, zajeta so različna zgodovinska obdobja, posejana na območju občine. S predstavitvijo se bomo v Lipnici sprehajali med njimi, osvetlili njihov zgodovinski nastanek, njihov pomen na razvoj kraja, vključili umetnostno-zgodovinsko stroko, arheologa in občane, da povedo, kaj o tem pravi ustno izročilo, predvsem pa iskali povezave s turističnim utripom pohodnih poti in ponudbe, katere je žal v našem okolju še vedno premalo. S pustolovskim potepanjem, sodelovanjem, s predlogi in razmišljanji občanov, tudi mladih, bi ta tematika vzbudila željo po ohranjanju kulturne krajine in iskanju ekonomskih priložnosti.

Jožef Gutman

Slovenska olimpijska bakla se bo pred odhodom v Tokio ustavila tudi v Moravskih Toplicah

V projektu Slovenska bakla se bo bakla ustavila v vseh 212 slovenskih občinah, glavni dogodek v Pomurju pa bo v Moravskih Toplicah, kjer je tudi sedež regijske pisarne Olimpijskega komiteja Slovenija – Združenja športnih zvez.

Potovanje slovenske bakle bo trajalo predvidoma od 11. aprila do 9. julija 2021, iz Raven na Koroškem do Maribora, od kjer bo poletela v Tokio. V 74 dneh, kolikor je tudi osvojenih slovenskih medalj na olimpijskih igrah, jo bo poneslo 10.000 tekačev, ki bodo pretekli razdaljo do Tokia, ki znaša okoli 12.000 kilometrov.

Projekt v Pomurju koordinira regijska pisarna pod vodstvom Branka Recka, sicer tudi predsednika Občinske športne zveze Moravske Toplice. Po njegovih besedah gre za odlično zgodbo, sam pa je navdušen nad pozitivnim odzivom pomurskih občin, ki so prav vse pristale na sodelovanje v projektu. Odzvala se je seveda tudi Občina Moravske Toplice, kamor bo bakla prispela predvidoma 29. junija.

Takrat bo na sporedu tudi večji dogodek, v kolikor bodo to razmere omogočale, na katerem bodo prisotni športni funkcionarji, lokalna društva in športniki z vidnimi uspehi na mednarodnem prizorišču.

Predsednik Občinske športne zveze Moravske Toplice je odgovoren za izvedbo projekta Slovenske bakle v Pomurju.

Slovenska bakla bo sicer v Pomurje prispela predvidoma 23. junija s startom etape v občini Apače, od koder bo potovala skozi vseh 27 pomurskih občin in potovanje zaključila v Murski Soboti predvidoma 2. julija. Organizatorji načrtujejo tudi krajši postanek bakle v Porabju, predvidoma v Monostru.

Rok Šavel

STRELSKI KLUB SKAKOVCI VABI NA TEČAJ IN IZPIT VARNO RAVNANJE Z OROŽJEM

Usposabljanje je sestavljeno iz 10 ur teoretičnega in 5 ur praktičnega dela.

Predviden pričetek tečaja je MAREC, APRIL 2021 v VAŠKO-GASILSKEM DOMU KRNCI. (Zaradi trenutnih razmer v zvezi z virusom SARS-CoV-2 se termin tečaja lahko spremeni!)

Prijave:

Štefan - 041 600 227

Slavko - 041 667 171

Predavanje bodo izvedli predavatelji Pro-armisa.

Pošta Slovenije

Spoštovani uporabniki poštних storitev,

Pošta Slovenije d.o.o., Slomškov trg 10, Maribor

pošta 9222 Bogojina bo s 1. aprilom 2021 pričela poslovati kot pogodbeni pošta na naslovu Bogojina 10c, 9222 Bogojina (v trgovini Kmetijske zadruge Bogojina).

Delovni čas pogodbene pošte 9222 Bogojina:

ponedeljek, torek, četrtek, petek:	9.00–13.00,
sreda:	14.00–18.00,
sobota:	zaprto.

Na pogodbeni pošti lahko opravite večino storitev povsem enako kot na običajni pošti:

- oddate pisemsko pošiljko ali paket,
- prevzamete pošiljko, ki vam je pismonoša ni uspel dostaviti,
- vplačate obrazec UPN ali poštno nakaznico, položite ali dvignete gotovino na oz. z osebnega računa Nove KBM ter dvignete gotovino prek POS-terminala ob predložitvi kartic Maestro, MasterCard, Diners Club in Visa,
- kupite znamke, vrednostne kartice, dopisnice, paketno embalažo, pisemske ovojnice, voščilnice in razglednice,
- pravne osebe, ki imajo TRR pri Novi KBM, lahko opravijo negotovinsko plačilo, polog in dvig gotovine v omejenih zneskih ter preverijo stanje na računu,
- storitve Športne loterije in Loterije Slovenije (srečke, stave, Loto...) na določenih poštah, ki izpolnjujejo kriterije za te storitve.

Obvestila lovskih družin

Lovska družina MORAVCI v skladu s 56. členom Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16 z dne 20. 04. 2004) obvešča imetnike kmetijskih in gozdnih kultur na območju revirja LD MORAVCI (upravljane površine k. o. Martjanci, Moravci, Tešanovci, Vučja Gomila, Fokovci in Suhi Vrh, Selo), da so imenovani pooblaščenči upravljalca lovišča za ocenjevanje škode na kmetijskih in gozdnih kulturah po in na divjadi.

- **ŠTEFAN MAKOTER, stanujoč Dolga ulica 46, SI 9226 Moravske Toplice, GSM: 031 559 871;**
- **SIMON BRUNER, stanujoč Dolga ulica 84, SI 9226 Moravske Toplice, GSM: 031 525 362,**
- **KREGAR JOŽE, stanujoč Tavčarjeva 22, Černelavci 9000 Murska Sobota, GSM 031 398 946**

Oškodovanec je dolžan po 56. členu Zakona o divjadi in lovstvu na obrazcu PRIJAVA ŠKODE OD LOVNE DIVJADI UPRAVLJAVCU LOVIŠČA – LOVSKI DRUŽINI oz. LPN z vsemi zahtevanimi podatki prijaviti škodo na kmetijskih in gozdnih kulturah v treh dneh od dneva, ko je škodo opazil, na naslov: LD Moravci, Dolga ul. 160, SI-9226 M. Toplice.

Obrazec sta izdala Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano ter Lovska zveza Slovenije in ga najdete na njihovi uradni internetni strani.

Starešina LD Moravci
Franč Bruner

Lovska družina Prosenjakovci v skladu s 56. členom Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16 z dne 20. 02. 2004 in št. 17 z dne 12.02.2008) obvešča imetnike kmetijskih in gozdnih kultur na območju Lovske družine Prosenjakovci, da so imenovani pooblaščenči upravljalca lovišča za ocenjevanje škode na kmetijskih in gozdnih kulturah.

Lovska družina Prosenjakovci upravlja z loviščem na območju k. o. Berkovci, Čikečka vas, Fokovci, Ivanjševci, Kančevci, Lončarovci, Motvarjevci, Pordašinci, Prosenjakovci, Ratkovci, Selo, Središče, in delno k. o. Ivanovci ter Vučja Gomila.

Imenovani pooblaščenči so:

- **Ernest Kovač, GSM 031 472 721;**
- **Zdravko Kovač GSM 041 942 788;**
- **Davorin Novak, telefon, GSM 041 765 325;**
- **Zoltan Polanec, GSM 031 694 779 in**
- **Ludvik Rituper, GSM 041 671 038.**

Oškodovanec je dolžan po 56. členu Zakona o divjadi in lovstvu škodo na kmetijskih in gozdnih kulturah prijaviti v treh dneh od dneva, ko je škodo opazil, in to pisno pooblaščenču upravljalca na naslov Lovska družina Prosenjakovci 5, 9207 Prosenjakovci. V roku osmih dneh po pisni prijavi škode si bodo pooblaščenči upravljalca lovišča skupaj z oškodovancem ogledali škodo. Pisna prijava mora vsebovati parcelno številko, velikost, katastrsko občino in kulturo.

V skladu s 53. členom Zakona o divjadi in lovstvu mora fizična ali pravna oseba, ki ji divjad lahko povzroči škodo, na primeren način kot dober gospodar narediti vse potrebno, da obvaruje

svoje premoženje pred nastankom škode. Za škodo, ki je nastala na nelovnih površinah (naselja, pokopališča, vrtovi, nasadi sadovnjaka, vinogradi, itd.), ki so ograjeni z ograjo, za škodo odgovarja Republika Slovenija. Ta škoda se prijavlja Zavodu za gozdove, OE Murska Sobota.

LOVSKI ZDRAVO!

Ludvik Rituper, l.r.
predsednik

ÉRTESÍTÉS

A vadállományról és a vadászatról szóló törvény (Szlovén Köztársaság Hivatalos Közlönye, 16. szám, 2004. 02. 20. és 17. szám 2008. 02. 12. 02.) 56. cikke alapján, a pártosfalvi vadásztársaság értesíti a Pártosfalvi Vadásztársaság területén mezőgazdasági és erdőtulajdonnal rendelkezőket, hogy a vadászterület gazdálkodója kinevezte a mezőgazdasági és erdészeti kultúrákban okozott vadkár felbecsülésével megbízottakat.

A Pártosfalvi Vadásztársaság a Berkovci, a Csekefai, a Fokovci, az Ivanjševci, a Kančevci, a Lončarovci, a Szentlászlói, a Kisfalui, a Pártosfalvi, a Ratkovci, a Selo, a Szerdahelyi és részben az Ivanovci és a Vučja Gomila-i kataszteri községek területén folytat vadgazdálkodást.

A kinevezett megbízottak:

- 1. Kovač Ernest, GSM 031 472 721;**
- 2. Kovač Zdravko GSM 041 942 788;**
- 3. Novak Davorin, telefon, GSM 041 765 325;**
- 4. Polanec Zoltan, GSM 031 694 779 és**
- 5. Rituper Ludvik, GSM 041 671 038.**

A vadállományról és a vadászatról szóló törvény 56. cikke értelmében, a károsult köteles a kárt annak észlelésétől számított három napon belül, és pedig írásban a megbízottnak bejelenteni, a **Pártosfalvi vadásztársaság Pártosfalva 5, 9207 Pártosfalva.** A kár írásos bejelentését követő nyolc napon belül a vadászterület gazdálkodója által kinevezett megbízott a károsulttal együtt megtekinti a kárt.

Az írásos bejelentésnek tartalmaznia kell a **helyrajzi számot, a parcella méretét, valamint a kataszteri község és a kultúra megnevezését.**

A vadállományról és a vadászatról szóló törvény 53. cikke értelmében a vadak által megkárosított természetes vagy jogi személy, megfelelő módon, a jó gazda gondosságával köteles megtenni minden szükségeset, hogy vagyontát a kár ellen megvédje.

A nem vadászati területen okozott, bekerített területeken (települések, temetők, kertek, gyümölcsösök, szőlőskertek stb.) okozott vadkárról a Szlovén Köztársaság vállalja a felelősséget. Ezt a kárt az Erdészeti Intézet Múraszombati Szervezeti Egységénél kell bejelenteni.

VADÁSZ ÜDVÖZLETTEL!

Ludvik Rituper, s.k.
elnök

VPIS OTROK NOVINEV ZA ŠOLSKO LETO 2021/2022 – redni vpis

Spoštovani starši,

obveščamo vas, da bo redni vpis otrok novincev za šolsko leto 2021/2022 potekal:

- **v torek, 9. marca 2021, od 12.00 do 16.00 ure;**
- **v sredo, 10. marca 2021, od 10.00 do 14.00 ure;**
- **v četrtek, 11. marca 2021, od 12.00 do 16.00 ure.**

Za več informacij lahko pišete na monika.s.jerebic@vomt.si.

Monika Šlichthuber Jerebic, svetovalna delavka

Da bi imel vaš otrok več možnosti za prosto mesto v želeni enoti, vas vabimo, da ga vpišete v času rednega vpisa. Zaradi preprečevanja širjenja koronavirusa vas bomo vabili k vpisu po točno določenem razporedu.

Vpis opravite v pisarni svetovalne delavke, na upravi Vrtcev občine Moravske Toplice, Dolga ulica 29 A. Vlogo za vpis najdete na spletni strani vrtca www.mojvrtec.com, pod rubriko

VPIS OTROKA, ali jo dobite pri svetovalni delavki.

Snežak na obisku

Dan je bil hladen, naletaval je sneg in pihal je severni veter. In prav na ta hladen zimski dan smo imeli v vrtcu prav poseben obisk. Obiskal nas je Snežak.

Otroci so se Snežaka zelo razveselili, saj nam je popestril zimsko dopoldne. Ker se bližamo pustu, nam je povedal, da ima tudi sam zelo rad pust in da prav na pustni torek s svojo metlo začne odganjati zimo skupaj s pustom. Ker igralnica še ni bila ravno pustno okrašena, nas je Snežak vzpodbudil k izdelavi pustne dekoracije. Prišepnil nam je, da so mu najljubši klovni z rdečim nosom.

Pred njegovim odhodom smo mu obljubili, da se bomo izdelave dekoracije lotili takoj. Snežak pa nam je povedal, da nas bo še obiskal in se prepričal, ali smo držali svojo obljubo.

Otroke v prosenjakovskem vrtcu je obiskal sneženi mož. / A pártosfalvi óvodásokat meglátogatta a hóember.

Bernarda Koroša Pantović
iz dvojezične enote Prosenjakovci

Látogatóban a hóember

Hűvös téli nap volt, szálíngózott a hó, hideg északi szél fújt. És éppen ezen a hideg téli napon különleges látogató érkezett hozzánk. Személyesen a hóember.

A gyerekek nagyon örültek neki, hiszen színesebbé tette a napunkat. Mivel közeledik a farsang, a hóember elmondta, hogy ő is nagyon szereti azt, és hogy éppen farsang farkán, húshagyókedden kezdi meg kisépni a telet. Azt is észrevette, hogy a játékszobát még nem öltöztettük farsangi díszbe, ezért a hóember farsangi dekorációk készítésére biztatott bennünket. Azt is megsúgta, hogy ő leginkább a piros orrú bohócokat kedveli.

Mielőtt elköszönt volna tőlünk, megígértük a hóembernek, hogy azonnal megkezdjük a díszek készítését. A hóember pedig ígéretet tett, hogy újra ellátogat hozzánk, és meggyőződik, betartottuk-e az adott szavunkat.

Lejegyezte Koroša Pantović Bernarda
a pártosfalvi kétnyelvű óvodából

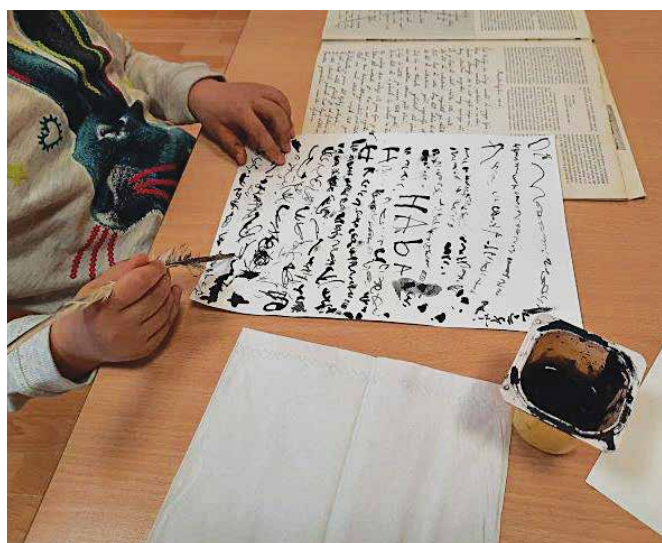
Malčki v Bogojini zapeli slovensko himno

Tudi v vrtcu Bogojina smo se pripravljali na slovenski državni praznik, 8. februar. Preko literature smo si ogledali Franceta Prešerna, spoznali njegovega Povodnega moža in Vrbo na Gorenjskem. Otroci so podali vsak svoje mišljenje, kaj zanje pomeni slovenski kulturni praznik. Kaj pomeni za njih beseda kultura, kje vse je kultura. Vsako otroško razmišljanje o kulturi je bilo pravilno. Ugotavljali smo, kako dolge pesmice je pisal France Prešeren. Preštevali smo kitice v pesmih in tako naleteli še na Povodnega moža. Knjigo z ilustracijami so nekateri otroci takoj prepoznali, saj jo imajo doma ali pa so se spomnili, da jo imamo v vrtcu. V Zdravljici so s štetjem poiskali sedmo kitico, ki smo jo prebrali. Nekateri otroci so takoj ugotovili, da je to slovenska himna. Tudi zapeli so jo. Prepoznali so jo iz športnih iger naših zmagovalcev.

Iz pripovedovanja in branja o Francetu Prešernu jim je ostalo tudi v spominu, da je otrokom rad delil fige in so ga zato klicali doktor Fig fig ter da se je rodil v Vrbi.

Zato smo naslednji dan začeli kar z uganko:

En pesnik je živel,
iz Vrbe je bil,
je pesmice pisal
in fige delil.
Slovence je ljubil,
Slovenkam je pel,
prelepe sonete
je vam vsem zapel.

Otroci v Bogojini so spoznavali Prešerna in državne simbole.

Narisali smo portret Franceta Prešerna. Pa tudi slovensko zastavo in njene barve, ki si sledijo. Risanje grba pa je bil kar precejšen izziv. Otroci so kar spontano pripovedovali, kje vse so videli viseti zastave v vasi. Tako smo tudi v našem vrtcu z otroškimi očmi obeležili spomin na našega največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna in na slovenski kulturni praznik.

Zapisala: Marija Kučan, vzgojiteljica
Fotografirala: Marjana Kolar

Tudi v Fokovcih spoznavali Prešerna

V tednu pred 8. februarjem smo spoznavali največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna. Nekateri otroci so se le-tega spomnili iz prejšnjih let, spomnili so se tudi vzdevka doktor Fig fig. Poslušali in spoznali smo njegovo znano delo – Povodni mož. Pogovarjali smo se tudi o tem, da je France Prešeren napisal besedilo za slovensko himno, ki jo znamo zapeti čisto vsi Slovenci in jo s ponosom vrtimo ob športnih zmagah in na raznih kulturnih in drugih prireditvah.

Vsak dan smo poslušali predvajano slovensko himno – Zdravljico, otroci so se naučili obnašanja ob tem (vstanemo, če je možnost, gledamo proti zastavi; smo tihi; lahko pa jo tudi s ponosom zapojemo). Pozitivno navdušena sem bila nad dejavnostjo, ki smo jo izvedli – risanje portreta (pol fotografije je bilo odrezane, naloga otrok je bila, da dorišejo pol obraza pesnika). Otroci so risali s svinčnikom, črno barvico ter ogljem. Po končnih izdelkih sodeč so otroci ustvarili lepe izdelke. Tudi pri trganki – tehnika, s katero smo izdelali slovenske zastave – so bili otroci vztrajni. Nalogo smo izvedli v 4 skupinah, otroci so med sabo sodelovali, se spodbujali ter si dajali napotke.

Fokovski malčki so se preizkusili v risanju portreta Franceta Prešerna.

Vzgojiteljica Petra Dervarič

Ponovno odprtje vrtcev – vtisi zaposlenih

Vsi, strokovni delavci, otroci in starši, smo že komaj čakali, da se vrtci ponovno odprejo ter da igralnice znova napolni otroški živ žav. Predvsem odrasli pa smo se tega trenutka kar malo bali ... Večina otrok je bila doma dolge tri mesece. Vedeli smo, da bo vrnitev v vrtec za posamezne otroke težka, da bodo vmes tudi solze, a prav vsi smo se strinjali, da je pomembno, da se otroci vrnejo v vrtec, da se življenje otrok počasi vrne v stare tirnice. In prav to

prepričanje je zagotovo imelo pomembno vlogo pri odločitvi staršev in tako se je velika večina otrok z mesecem februarjem vrnila v vrtec. Veliko staršev nam je zaupalo, da so se doma z otroki pogovarjali o vrtcu, kar je zagotovo pripomoglo, da je bila njihova vrnitev nazaj v vrtec lažja.

Nekoliko bolj previdni so bili pri vrnitvi nazaj v vrtec starši najmlajših otrok. Nekateri od teh otrok so vrtec obiskovali le slaba dva meseca. Pa so nas tudi ti otroci, kot že velikokrat prej, ponovno presenetili. Solze so se kmalu posušile in na licih se je prikazal nasmeh. Z vsakim dnem z večjim veseljem prihajajo v igralnico in nas vedno znova presenečajo z napredkom, ki so ga dosegli v mesecih, ki so jih preživeli doma - nekateri otroci so se odvadili od pleničk, postali so bolj samostojni pri toaleti, pri slačenju, obuvanju in oblačenju ... Postali so gibalno bolj spretni, povečal se jim je tudi besedni zaklad. Prvih nekaj dni so bili otroci zadržani in spet počasi spoznavali in na novo odkrivali prostor. Počasi pa so prepoznali svoje prijatelje in našo dnevno rutino, ki predvsem mlajšim otrokom nudi občutek varnosti.

Nekoliko drugače je bilo pri malo starejših otrocih. Tudi tu je nekatere posameznike spremljalo ihtenje ob jutranjem slovesu, a se je to kaj kmalu umirilo. Vrnitev v vrtec po treh mesecih je nov začetek in začetki so zmeraj težki – tako za odrasle kot tudi za otroke. Prvi dnevi so bili podobni tistim, ko se otrok uvaja v vrtec. Strokovni delavci so se po svojih najboljših močeh potrudili, da bi otroke umirili in jim vrnili občutek varnega zavetja, ki ga ponuja okolje vrtca. Jok je tako kaj kmalu zamenjal zvok smeha, zaslišalo se je prepevanje pesmic, ki so v otrocih prebudile spomine na čas, ko so se jih učili peti. Z veseljem so pripovedovali o doživetjih v času, ko niso obiskovali vrtca. Zelo pa so se razveselili tudi igrač, s katerimi že dolgo niso rokovali, in želja po njihovem raziskovanju igralnice je iz dneva v dan rasla. Iz dneva v dan so postajali bolj živahni in odprti za vzpostavlanje oz. oživljanje prijateljskih vezi. Stiska, ki so jo na začetku čutili, je izginila. Premagalo jo je dejstvo, da so lahko ponovno skupaj s svojimi prijatelji, da se imajo lepo – in to je največ, kar šteje.

Nekaj stiske ob ponovnem odprtju vrtcev je bilo seveda tudi pri zaposlenih. Strah pred okužbo, ki je seveda veliko verjetnejša, ko si v stiku z večjim številom oseb, pa je premagala naša želja, da se vrnemo na delo, da otrokom omogočimo vrnitev

v vrtec in v njihovo življenje vrnemo občutek varnosti ter da jim vrnemo otroštvo, kakršnega si otroci zaslužijo. Pri strokovnih delavcih je bilo kar nekaj negotovosti tudi glede tega, kako jih bodo otroci sprejeli z maskami na obrazu, a sta ob vstopu vsakega posameznega otroka v igralnico nervoza in nelagodje postajala manjša, saj otrok dejstvo, da imajo strokovni delavci ves čas maske na obrazu, ni motilo.

Prve dni smo večino aktivnosti z ot-

roki načrtovali tako, da smo otroke navajali na upoštevanje vseh ukrepov, ki bodo pripomogli k preprečevanju širjenja koronavirusa. V enem od oddelkov so si skrbno izrezali in jih zalepili na tla v garderobi in s tem označili razdalje, ki jih morajo upoštevati odrasli, ko pripeljejo otroke v vrtec. Srčki jih spremljajo tudi pri delitvi sanitarij med igralnicami. Velik poudarek namenjamo pomenu umivanja rok, kašljanju in kihanju v rokav. Strokovni delavci se trudijo in spretno krmarijo med spremljanjem vsakega otroka na sanitarije, čiščenjem in razkuževanjem prostorov in igrač ter ustvarjanjem prijetnega in spodbudnega okolja za vse otroke. Opažamo, da otroci veliko lažje kot odrasli sprejemajo omejitve – le omejitev pri razdalji bi verjetno težko sprejeli, te pa jim na srečo ni potrebno dosledno upoštevati.

Otroci potrebujejo varen objem, potrebujejo ramo, na katero se lahko naslonijo, potrebujejo bližino svojih prijateljev in nje-mu blizu odraslih. Prav zaradi socialnega vidika, ki so ga otroci lahko deležni le med vrstniki v vrtcu, se moramo prav vsi kar najbolj potruditi in narediti vse, kar je v naši moči, da preprečimo širjenje koronavirusa v vrtcih in da vrtci ostanejo odprti. Vsi zaposleni v vrtcu se trudimo, da zagotavljamo otrokom čim bolj varno okolje – enkrat tedensko se testiramo, izvajamo pa tudi vse ukrepe za preprečevanje širjenja koronavirusa, a za doseg tega cilja potrebujemo tudi pomoč staršev.

Spoštovani starši!

Veseli smo, da smo ponovno skupaj, pa čeprav nekoliko narazen. Seveda si vsi želimo, da se čim prej vzpostavi varno in zdravo okolje, v katerem se bodo lahko vaši otroci brezskrbno igrali, pogovarjali in ustvarjali najlepše spomine, zato tudi vas naprošamo za odgovorno ravnanje in upoštevanje higienskih priporočil, saj lahko varne pogoje ustvarimo le skupaj.

Naj nas ob tem vodi misel:

”Kadar nismo preveč zaskrbljeni glede sreče ali nesreče, pač pa uživamo izjemnost trenutka vsakega dne, potem sreča pride sama od sebe.” (Wilhelm von Humbolt).

**Vtise zaposlenih zbrala in uredila:
Simona Kaučič, ravnateljica**

Pouk na daljavo skozi oči učencev DOŠ Prosenjakovci

Prav vse stvari v življenju so za nekaj dobre in za nekaj slabe. Pozitivne krepijo našo samozavest in tako neposredno vplivajo na posameznikovo samopodobo. Iz manj prijetnih se učimo ter črpamo tisto, kar nas krepi na nadaljnji življenjski poti.

In popolnoma nič drugače ni s šolanjem na daljavo.

Po scenariju, ki ga je spisala narava, so tako oktobra že drugič v letu dni najprej ostali doma učenci višjih razredov, nato vsi. Pričelo se je vnovično šolanje na daljavo, upajoče spremljanje takšnih in drugačnih tiskovnih konferenc.

Stalnica učiteljevega vsakdana je postalo vprašanje, kdaj bom lahko spet opravljal svoje poslanstvo. »Glas vpijočega v puščavi« je razmišljal, kako bi bilo lepo, če bi poučeval o vrstah dreves v gozdu, če bi učencem lahko demonstriral, kako odčitamo količino padavin ... Predvsem pa: kdaj mi bo spet dovoljeno odpirati vrata v samostojnost otrok, v njihovo vedoželjnost, ustvarjalnost, odgovornost ...

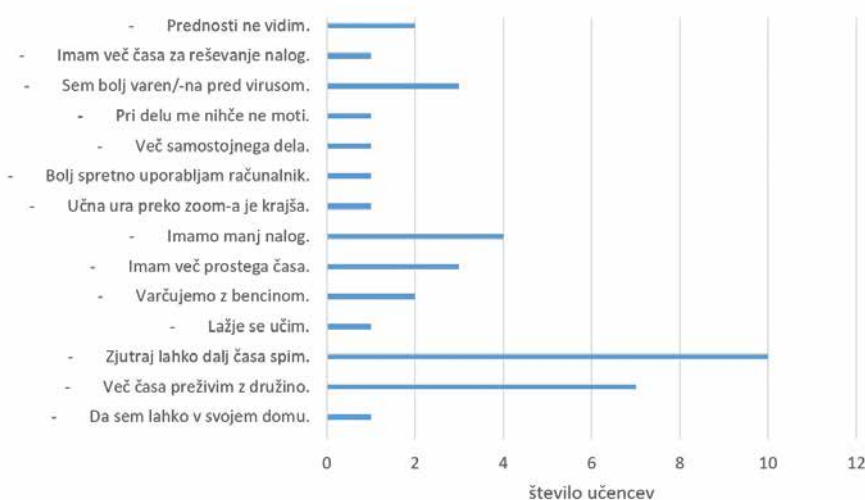
Prepričana sem, da nisem edina, ki lahko šolanje na daljavo opiše na takšen ali vsaj podoben način. Se pa ves čas sprašujem, kako ga doživljajo učenci. Kaj je tisto, kar čutijo kot nekaj dobrega, in kje čutijo največje pomanjkljivosti?

Osemintridesetim učencem od 4. do 9. razreda smo zastavili le dve vprašanji, in sicer, kje vidijo prednosti ter kje pomanjkljivosti šolanja na daljavo. Rezultate ankete prikazujem z grafi, interpretacijo prepuščam bralcu. Morda le v razmislek: Ali so naši učenci takrat, ko smo v šoli, utrujeni, nenašpani? Ali so zaradi tega nekateri posamezniki manj uspešni? Kako lahko pomagam? Ali učence obremenjujem s preveč nalogami? Kako pristopim k nekemu, ki pogreša družino?

Je sploh potreben kakršenkoli komentar k odgovorom učencev na 2. vprašanje? Morda le toliko ... Vsi vemo, da socialne veščine niso prirojene, temveč da se jih učimo, razvijamo in krepimo z vključevanjem v najrazličnejše skupine: družino, razred, službo, širšo skupnost. Čim prej si jih pridobimo, tem uspešnejši smo pri reševanju konfliktov, spopadanju z agresijo, izražanju svojih občutkov in frustracij, razumevanju drugače mislečih, sprejemanju drugačnosti in še in še bi lahko naštevala. Za ta trenutek smo v dani situaciji opeharjeni, morda se bodo prav tu najbolj odražale posledice socialne izoliranosti. Kdo ve?

Po ponedeljkovem testiranju učiteljev smo se v torek, 26. januarja, z učenci 1. triade vrnili v šolske klopi. Kljub vsem strogim ukrepom, ki z vidika ohranjanja zdravja morajo biti, je prav vse prevečala predvsem sreča. Tišino in mir do še pred kratkim speče šolske stavbe so nadomestili glasovi navdušenja ob srečanju s sošolci in učitelji, šepetanje tistih, ki so se po tako dolgem času spet lahko zaupali prijatelju, predvsem pa skrito upanje, da ostanemo tudi jutri.

PREDNOSTI ŠOLANJA NA DALJAVO

POMANJKLJIVOSTI ŠOLANJA NA DALJAVO

A távoktatás a pártosfalvi KÁI tanulóinak szempontjából

Az életben minden dolog valamire jó és rossz egyaránt. A pozitívumok erősítik az önbizalmunkat, és így közvetlenül hatnak az egyén önképére. A kevésbé kellemes dolgok pedig "tanulópénzként" szolgálnak a további életutunk erősítésében. Ugyanígy van a távoktatással is.

A természet által írt forgatókönyv szerint októberben, a folyó évben már másodszor maradtak otthon a tanulók, előbb a felsőbb osztályosok, később az alsósok is. Így kezdetét vette a távoktatás, valamint az ilyen-olyan sajtótájékoztatók buzgó követése.

A tanár mindennapi életének kulcsfontosságú kérdése az lett, hogy mikor tudom újra gyakorolni a küldetésem. "A pusztába kiáltó hangjaként" elmélázunk a gondolatokkal, hogy milyen jó lenne tanítani az erdőben lévő fákról, megmutatni a tanulóknak, hogyan kell leolvasni a csapadék mennyiségét... Mindenekelőtt pedig: mikor nyithatom meg a kaput a gyermekek önállóságának, kíváncsiságának, leleményességének és felelősségvállalása előtt.

Merem állítani, hogy nem vagyok az egyedüli, aki hasonlóképpen vélekedik a távoktatásról. Érdekel viszont az, hogy hogyan élik meg mindezt a tanulók. Mit éreznek jónak, és miben látják a legnagyobb hiányosságokat?

Harmincnolc, a 4-től 9-dik osztályos tanulók körében csak két kérdést tettünk fel, nevezetesen, hogy miben látják a távoktatás előnyeit és miben a hátrányait. A felmérés eredményeit grafikonokkal mutatom be, értelmezését az olvasóra bízva. Talán csak elmélkedésképpen: fáradtak, álmatlanok-e tanulóink, amikor iskolába járunk? Hozzájárul-e az egyén sikerességéhez? Hogyan segíthetek? Túl sok feladattal terhelem a tanulókat? Hogyan forduljak valakihez, aki hiányolja a családot?

Szükséges-e egyáltalán bármit is hozzáfűzni a tanulók válaszaiba a 2. kérdésre? Talán csak annyit... Mindannyian tudjuk, hogy a szociális készségek nem velünk születettek, hanem különféle közösségekbe integrálódva tanuljuk, fejlesztjük és erősítjük őket: család, osztály, munka, tágabb közösség. Minél hamarabb megszerezzük őket, annál sikeresebben tudjuk megoldani a konfliktusokat, megbirkózunk az agresszióval, kifejezzük érzéseinket és csalódásainkat, megértjük a másként gondolkodókat, elfogadjuk a különbségeket, és még sorolhatnám. A most kialakult helyzetben mindezt meg vagyunk csonkítva, következésképpen talán ezen a téren fognak mutatkozni a társadalmi elszigeteltség következményei a leginkább. Ki tudja?

A hétfői tanári tesztelés után kedden, január 26-án tértünk vissza az iskolába az 1. harmad tanulóival. Minden szigorú intézkedés ellenére, amelyeket az egészség megőrzése szempontjából be kell tartani, mindnyájunkat mindenekelőtt az öröm kerített hatalmába. A nemrégiben alvó iskolaépület csendjét és békéjét a lelkesedés váltotta fel az osztálytársakkal és a tanárokkal való találkozáskor, valamint azok suttogása, akik hosszú idő után újra bizalmasan fordulhattak a barátaikhoz, és az a rejtett remény, hogy holnap is jönni fogunk az iskolába.

Vesna Morović-Žunič,
DOŠ Prosenjakovci-KÁI, Pártosfalva

MIBEN LÁTOM A TÁVOKTATÁS ELŐNYEIT?

MIBEN LÁTOM A TÁVOKTATÁS HÁTRÁNYAIT?

Jožef PUSZTAI (POZDEREC) (1864–1934)

V dneh, ki so ravnokar za nami, je minulo 157 let od rojstva in 87 let od smrti organista, učitelja in pisatelja Jožefa Pusztaija, ki je najdlje časa in najbolj ustvarjalni del življenja preživel v Martjancih. Pomemben je predvsem zategadelj, ker je začel izdajati prvi prekmurški koledar, a tudi zaradi obširne pesmarice in prav takega molitvenika.

Naslovnica koledarja Dober
pajdas kalendarium, ki ga je ta
organist, učitelj in pisatelj urejal
10 let.

Rodil se je 26. januarja v Beltincih kot Jožef Pozderec, vendar je kasneje svoj priimek pomadžaril v Pusztai. Osnovno šolo je obiskoval v rojstnem kraju, šolanje nadaljeval na učiteljski v Čakovcu in ga končal leta 1883 v Pečuhu (Pécs) na Madžarskem. Najprej se je kot organist in učitelj zaposlil v madžarski vasi Szőce, že čez dve leti pa v Martjancih, kjer je opravljal isto službo od leta 1885 do 1919. Tega leta, torej po priključitvi Prekmurja k matični domovini Sloveniji, je kot privrženec madžarske miselnosti, kot sodelavec Vilmoša Tkalca (1894-1950, najprej učitelja in kantorja v Črenšovcih, kasneje politika – boljševika Slovenske krajine, ustanovitelja Murske republike itd.) in kot sourednik t. i. Tkalčevih Rdečih Novin (za nekaj časa odvzetih Novin Slovenske krajine Jožefa Klekla st.) izgubil mesto učitelja in ravnatelja v Martjancih. Moral se je celo »izseliti« (bil kazensko interniran) v Ljubljano, njegova družina pa se je morala preseliti v Beltince. Umrli je tu, v rojstnem kraju, 13. februarja 1934.

V Martjancih je poleg osnovnega poklica učitelja opravljal še službo organista (učitelji so namreč morali v nekdanih časih pa še v prvih desetletjih 20. stol. opravljati tudi naloge organista, kantorja), uspešen pa je bil tudi kot urednik, kot zapisovalec prekmurskih in madžarskih pesmi in pisec. Kot tak je deloval ali anonimno (tekstov ni podpisoval) ali pa pod psevdonimom Tibor Andorhegyi (poslovenjeno: Andrejski, po vasi Andrejci). Zanimivo je dejstvo, da je Jožef Pusztai, katoličan po veri, začel urejati in pisati evangeličanski koledar, sploh prvi prekmurski koledar – Dober Pajdás Kalendárium... Szent-Gotthárd (slov.: Monošter), 1899. Vanj je pisal in ga urejal deset let. Prvi letnik je poleg koledarskega dela med drugim prinesel še tri pripovedke, zapis o tisočletnici prihoda Madžarov v Panonsko nižino in precej anekdot. Koledar Dober pajdaš je izhajal do leta 1925.

Poleg prej omenjenega prvega prekmurskega koledarja in njegovih Doneskov k petstoletni zgodovini martjanske župne cerkve, ki so izšli konec leta 1892 v madžarščini v so-boškem madžarskem časniku Muraszombat és vidéke (slov.: Murska Sobota in okolica), je pomembna že v uvodu ome-njena pesmarica. Le-to je izdal naslednje leto za Doneski s pomočjo – prevodi – martjanskega župnika Jožefa Bagaryja (1840-1919) in cankovskega Jožefa Borovnjaka (1826-1909). Nosi naslov Krscsánszko katholicsánszke cerkvene peszmi sz potrejbniimi molitvami i vnógimi peszmami. Za skolnike, katholicsánszko mladézen, ino za vszákoga pobožsnoga krscsenika. ... Budapest. MDCCCXCIII. Knjiga razen Pusztaijevega predgovora prinaša 526 nekoliko predelanih pesmi iz starih rokopisnih prekmurskih pesmaric, prirejene pesmi iz slovenskih molitvenikov, 160 madžarskih pesmi in prevode. Zanimiv predgovor v pesmarico (Predgovor k prvomi vödávanyi) zaključí z željo, še danes aktualno za vse kri-stjane; takole zapiše: »Ki lepó spejva, dvakrat moli! - prá-vi Szvéto píszmo. Zselejm záto z cejlóga szrcá vszejm onim, ki do ete knige v rokaj meli, naj z njé tak lepó sz-pejvajo v etom zsvléní, da bi ednók i v drügom sz me-nov vréd mogli szpejvati vekivecsno hválo i díko Bógi – na veke. Ino tak de tüdi i moj trüd obilno plácsani!«

Od pesmarice je nekoliko manj pomembna Mála molitvena kniga s potrebnimi molitvami i vnógimi peszmami za katholicsánszko mladézen. ... v Szt.-Gotthárdi 1900, saj poleg molitev prinaša slovenske (prekmurske) in madžarske cerkvene pesmi, ki jih je zapisovalec vzel iz prej omenjenega bogatega dela.

Pusztai je bil tudi prevajalec, česar pri pesmarici in molitveniku nismo omenili. Moramo pa to poudariti vsaj pri knjižici Paduánszki szvéti Anton ino krüh sziromákov... . Szent-Gotthárd (1904). Iz madžarščine je »na stari slovenski jezik obrno«, kot pravi v nadaljevanju naslova, neke vrste navodila svetnika Antona Padovanskega (1195-1231), redovnika in cerkvenega učitelja, med drugim tudi zavetnika revnih in zatiranih ljudi, priporočila za preživetje revežev v življenjskih nesrečah in tegobah. S tem prevodom se nam pokaže tudi kot učitelja in vzgojitelja svojih rojakov.

Kljub vijugavi življenjski poti Jožefa Pusztaija, ki jo lahko »zakoličimo« s poprej zapisanim kratkim življenjepisom, smo se ga Prekmurci dolžni spominjati zaradi njegovega ustvarjalnega dela na literarnem, verskem in izobraževalnem področju.

Jože Vugrinec

Kokolj, M., Horvat, B. (1977). Prekmursko šolstvo, Sobota.

Novak, V. (1976). Izbor prekmurskega slovstva, Ljubljana.

Škafar, I., (1978), Bibliografija prekmurskih tiskov od 1715 do 1919, Ljubljana.
http://sl.wikipedia.org/wiki/Jožef_Pustai

TURIZEM V ŠTEVILKAH – LETO 2020

Prihodi in prenočitve domačih in tujih gostov v občini Moravske Toplice

Po podatkih Statističnega urada Slovenije (SI-STAT podatkovni portal) je v destinacijo Moravske Toplice med januarjem in novembrom v letu 2020 prišlo 114.178 turistov, ki so opravili skupaj 386.850 prenočitev.

Na destinaciji Moravske Toplice v obdobju med januarjem in novembrom v letu 2020 v skupnem številu beležimo manj (– 33,64 %) prihodov vseh gostov, od tega je bilo zaslediti sicer

PRIHODI

Prihodi domačih gostov: + 6,74 %.

Prihodi tujih gostov: – 73,35 %.

Skupaj upad prihodov vseh gostov: – 33,64 %.

porast prihodov domačih gostov (+ 6,74 %), vendar izrazit upad prihodov tujih gostov (– 73,35 %).

V občini Moravske Toplice je v obdobju med januarjem in novembrom v letu 2020 bilo ustvarjenih manj (– 30,79 %) prenočitev kot v letu 2019, med katerimi je viden porast prenočitev domačih gostov (+ 18,57 %), a občuten izpad prenočitev tujih gostov (– 75,39 %).

PRENOČITVE

Prenočitve domačih gostov: + 18,57 %.

Prenočitve tujih gostov: – 75,39 %.

Skupaj upad prenočitev: – 30,79 %.

	PRENOČITVE 2020	PRENOČITVE 2019	INDEKS (2020/2019)	PRIHODI 2020	PRIHODI 2019	INDEKS (2020/2019)
Skupaj	386.850	558.905	69,21	114.178	172.056	66,36
Domači gosti	314.599	265.345	118,57	91.060	85.307	106,74
Tuji gosti	72.251	293.560	24,61	23.118	86.749	26,65

Tabela: Prihodi in prenočitve domačih in tujih gostov v občini Moravske Toplice (jan.–nov. 2020/2019), VIR: SURS.

TURISTIČNI BONI – DESTINACIJA MORAVSKE TOPLICE NA 4. MESTU PO VNOVČENIH TURISTIČNIH BONIH

Po statistiki FURS je v občini Moravske Toplice do dne 1. 10. 2020 bilo unovčenih 42.551 turističnih bonov, kar destinacijo Moravske Toplice uvršča na četrto mesto med destinacijami z največ izkoriščenimi turističnimi boni, glede na skupen znesek unovčenih bonov je Občina Moravske Toplice na petem mestu v Sloveniji.

4. mesto v Sloveniji glede na število unovčenih bonov (42.551).

5. mesto glede na skupen znesek unovčenih bonov (6.212.603,37).

OBČINA OBRATA	Število unovčitev	Skupen znesek unovčenih bonov
PIRAN	142.552	21.801.115,45
KRANJSKA GORA	57.305	7.545.831,68
BOHINJ	46.394	5.853.022,10
MORAVSKE TOPLICE	42.551	6.212.603,37
IZOLA	41.021	6.297.064,81
BREŽICE	40.705	5.632.451,78
BLLED	32.741	4.536.295,46
KOPER	29.940	4.109.579,41

Tabela: Destinacije z največ unovčenimi turističnimi boni pri ponudnikih po občinah na dan 1. 10. 2020, VIR: FURS.

SLOVENIJA IN NOVA REALNOST – januar–november 2020

Prihodi domačih gostov: + 39 %.

Upad prihodov tujih gostov: – 72 %.

Skupaj: – 46 %.

Prihodi: 3.045.104.

PRENOČITVE – SLOVENIJA

Domači gosti: + 49 %.

Tuji gosti: – 69 %.

Skupaj: – 37 %.

Prenočitve: 9.051.960.

VIR: STO (povzema po virih SURS).

V Sloveniji smo v obdobju med januarjem in novembrom 2020 zabeležili skupaj 3.045.104 prihodov, kar v skupnem merilu pomeni 46 % manj vseh prihodov gostov v primerjavi z lani. V istem obdobju se je v letu 2020 zabeležila 39-% rast prihodov domačih gostov in 72-% upad prihodov tujih gostov.

Med januarjem in oktobrom 2020 je bilo v Sloveniji opravljenih skupaj 9.051.960 prenočitev, kar v skupnem merilu pomeni 37-% upad vseh prenočitev v Sloveniji. Zaznati je 49-% porast prenočitev domačih gostov in 69-% upad prenočitev tujih gostov.

KAKO NAPREJ?

Po navedbah Slovenske turistične organizacije so prehod v trajnostni turizem, dvig kakovosti in inovativnosti turistične ponudbe, dvig kompetenc ter digitalna transformacija edini pravi odgovori na vprašanje, kako v danih okoliščinah vnaprej graditi turizem.

SLOVENIA GREEN DESTINATION IZVEDENE AKTIVNOSTI NA DESTINACIJI V LETU 2020

Destinacija Moravske Toplice je prejemnica bronastega znaka Slovenia Green v okviru Zelene sheme slovenskega turizma (ZSST). Zelena shema slovenskega turizma (ZSST) je celovito zasnovan nacionalni sistem za pospeševanje razvoja trajnostnega turizma v Sloveniji na vseh stebrih trajnostnega razvoja, okoljskem, družbenem in ekonomskem. Shema, katere lastnik je Slovenska turistična organizacija, je namenjena tako destinacijam in zavarovanim območjem kot tudi ponudnikom turističnih nastanitev, atrakcijam, plažam in turističnim agencijam, po novem pa tudi gostincem.

Z namenom ohranjanja trajnostnega znaka Slovenia Green za destinacije in uresničevanja Akcijskega načrta ukrepov za trajnostni razvoj turizma na destinaciji Moravske Toplice (2019–2021) je TIC Moravske Toplice v sodelovanju z Občino Moravske Toplice v letu 2020 izvedel naslednje aktivnosti in ukrepe:

- Izvedba odmevne **komunikacijske kampanje Lokalni ponudniki vabijo**.
- Vzpostavitev **Bike Centra** Moravske Toplice s podporo Občine Moravske Toplice (v okviru LAS Goričko Občina Moravske Toplice v projektnem partnerstvu vzpostavi postajo mreže e-koles Soboški BiciKlin).
- TIC Moravske Toplice se vključi v **združenje (GIZ) Slovenia Outdoor** in sodeluje v aktivnostih za promocijo kolesarstva in pohodništva.
- Predstavitev destinacije Moravske Toplice na portalu Konzorcija Slovenia Green **www.slovenia-green.si**.
- Nastanek **širšega seznama ponudnikov lokalne hrane** na območju občine Moravske Toplice.
- **Informiranje** turističnih ponudnikov, sobodajalcev, gostincev o razpisih za pridobitev trajnostnih znakov ali pokritja stroškov energetske sanacije.
- Pobuda Občini Moravske Toplice za sodelovanje v akciji Brez plastike, ki jo izvaja Skupnost občin Slovenije, Občina Moravske Toplice nato **podpiše sporazum** za organizacijo dogodkov brez plastike za enkratno uporabo in je **prejemnica certifikata Brez plastike**.
- Obveščanje lokalnega prebivalstva, obiskovalcev, turističnega gospodarstva in drugih deležnikov ter medijev o pomenu trajnostnega turizma, o zelenih aktivnostih in dosežkih.
- Izvedba komunikacijskih aktivnosti ob svetovnih dnevih na temo trajnosti, sodelovanje z drugimi deležniki z destinacije in informiranje na temo trajnostnih vsebin.
- **V teku je sanacija in ureditev 10 pohodnih poti** v občini Moravske Toplice.
- V pripravi je tudi strategija razvoja občine Moravske Toplice (s poudarkom na razvoju trajnostnega turizma v destinaciji Moravske Toplice).

- Občina Moravske Toplice **pripravlja Strategijo** razvoja občine Moravske Toplice (s poudarkom na trajnostnem razvoju).
- Občina Moravske Toplice **pripravlja ureditev središča Moravske Toplice**. Ureditev središča kraja nastaja kot plod strateško premišljenega razvoja območja, ki temelji na uvajanju pametnega upravljanja in razvoja trajnostnega in zelenega turizma in podjetništva ter pametne skupnosti. Usmerjanje razvoja središča zahteva celovit pristop, vključevanje različnih akterjev v procese odločanja, partnersko sodelovanje in dialog, skozi katerega smo v fazah načrtovanja šli.
- Občina Moravske Toplice pripravlja **izgradnjo večnamenske nizko-energetske stavbe za namene rekreacije in športa, kulturnih prireditev in kongresnega turizma**.

Foto: TIC Moravske Toplice

TIC Moravske Toplice si bo tudi v tekočem letu 2021 prizadeval za uresničevanje zadanih ciljev in tudi v prihodnje uresničeval ukrepe s področja trajnosti, ki nam jih narekuje članstvo v ZSST. Z znakom Slovenia Green Destination se na slovenskem, evropskem in globalnem trgu pozicioniramo kot okolju in družbi prijazna destinacija.

NOVOST V ZELENI SHEMA: Znak Slovenia Green Cuisine za gostinske ponudnike

V letošnjem letu bo med aktivnostmi Slovenske turistične organizacije v ospredju gastronomija, saj je Slovenija nosilka naziva EVROPSKA GASTRONOMSKA REGIJA 2021. To področje bodo krepili tudi v Zeleni shemi slovenskega turizma (ZSST). Po novem se bodo v Zeleno shemo slovenskega turizma lahko vključili TUDI GOSTINSKI PONUDNIKI na podlagi novega znaka Slovenia Green Cuisine. Podrobnejše informacije dobite na naši podstrani Slovenia Green: www.moravske-toplice.com/sl/vsebina/227/-i-SLOVENIA-GREEN/

PUST NA SPLETU: Virtualne pustne norčije iz Moravskih Toplic 2021

TIC Moravske Toplice je pustno prireditev letos preselil na splet. Z namenom najmlajšim in mladim po srcu ponuditi kakovostne pustne vsebine in jim pričarati letošnje posebno pustno doživetje je pripravil spletni dogodek Virtualne norčije iz Moravskih Toplic, teden virtualnih poučnih in zabavnih video vsebin, ki so zajemale učne ure poslikave obraza, pustnih plesov, izdelave pustne maske iz naravnih materialov in obujanja spominov na nekoč. Organizator je tudi v spletni različici priredil nagradno tekmovanje za najlepše maske. Pustni program je bil na ogled v tednu med 10. in 16. februarjem 2021 na Facebook in Instagram strani TIC Moravske Toplice.

Čeprav so letošnje razmere onemogočale izvedbo tradicionalnega pustnega rajanja na prostem, v TIC Moravske Toplice menimo, da to še ni razlog, da bi bili najmlajši prikrajšani za pravo pustno vzdušje – četudi doma. Z namenom nagovoriti prav najmlajše občinstvo je TIC Moravske Toplice k sodelovanju povabil Mišo Zečević in nastale so številne video vsebine, ki otroke spodbujajo k ustvarjalnemu doživetju pusta in jim svetujejo, kako se na ustvarjalen način prelevijo v najljubšega pravljničnega ali risane junaka, vmes pa kaj zapojejo in zaplešejo.

Kot zelena destinacija smo tudi najmlajše na simbolni ravni opomnili na zelene vsebine in podali dva predloga enostavne izdelave pustne maske iz naravnih materialov oziroma materialov, ki jih najdete doma.

TIC Moravske Toplice v svojih prireditvah rad prepleta sodobno s preteklim, zato se nam je v vlogi malega rjatarja tudi virtualno pridružil Jani Fartelj in z nami obujal spomine na pustovanja nekoč. Kot član Kulturno-turističnega društva Male rjatar Tešanovci se je spomnil vsakoletne društvene izdelave kostumov za skupinske maske članov KTD Tešanovci, ki so večkrat prav zaradi ustvarjalnosti in domiselnosti pri zasnovi kostuma upravičeno prejeli najvišje nagrade na naših pustnih prireditvah.

Četudi v prilagojeni različici tudi tokrat organizator ni pozabil na nagrade. Na Facebooku in Instagramu je priredil virtualno tekmovanje za najlepše maske, fotografijo mask pa so tekmovalci enostavno prilepili v komentar. Nagrajena je bila tudi najfotografija najbolj norčavega krofa, kjer je največ štel pustno ustvarjalno vzdušje ob peki.

Najmlajše občinstvo je nagovorila Miša Zečević.

Komisijo za izbor najlepših mask so sestavljali direktorica TIC-a Moravske Toplice Sonja Bily, animatorka Miša Zečević in Jani Fartelj, član KTD Male rjatar Tešanovci.

Denarne nagrade za najlepše maske je tudi letos v vlogi generalnega sponzorja prireditve prispevala Občina Moravske Toplice. Čeprav tudi ekipa TIC-a Moravske Toplice prvič po 17 letih ni zasnovala svojega skupinskega pustnega kostuma, se veselimo naših naslednjih pustnih prireditev, izvedenih v živo. K soustvarjanju vsebin v okviru pustovanja na spletu je TIC Moravske Toplice povabil krajanje, šolarje in otroke vrtcev iz občine Moravske Toplice.

Rezultati nagradnega izbora treh najlepših fotografij SKUPINSKIH PUSTNIH MASK:

1. mesto: Polžja družinica
2. mesto: Živali s kmetije
3. mesto: Barbie kolekcija

Rezultati nagradnega izbora 3 najlepših fotografij INDIVIDUALNIH MASK:

1. mesto: Flamingo
2. mesto: Velikan iz kartona
3. mesto: Zajček

Rezultati nagradnega izbora za naj fotografijo s krofom in pustnim vzdušjem

Nagrajenka:

Snežak s krofom

Virtualne video pustne norčije so še na ogled na naši Facebook in Instagram strani.

TIC Moravske Toplice

Končno še dva nova poklica v Pomurju

VEDNO JE ČAS ZA PRAVO ODLOČITEV O NADALJEVANJU ŠOLANJA

Srednja poklicna in tehniška šola Murska Sobota bo v šolskem letu **2021/2022** izvajala dva nova vajeniška programa, ki smo ju v Pomurju zelo težko pričakovali. Kmalu se bodo tako lahko naši učenci poleg že obstoječega vajeniškega programa gastronom-hotelir, ki ga izvaja Srednja šola za gostinstvo in turizem v Radencih, vpisali v dva nova programa **oblikovalec kovin-orodjar in mehatronik operater**. To sta dva poklica, po katerih je zelo veliko povpraševanja v pomurskih podjetjih. Prav zato se bosta oba poklica izvajala tudi v vajeniški obliki, kar pomeni, da bodo dijaki in dijakinje teh dveh programov polovico ur izobraževanja opravili v podjetjih pod skrbnim vodstvom mentorjev, ki so posebej usposobljeni za tak način praktičnega usposabljanja. Pri izobraževanju bodo zelo tesno sodelovali učitelji srednje šole in mentorji v podjetjih.

Dijaki in dijakinje, ki se šolajo v vajeniški obliki izobraževanja, pridobijo enako spričevalo, kot če bi se šolali v navadni »šolski« obliki izobraževanja. Po šolanju na triletni šoli **lahko nemoteno nadaljujejo izobraževanje**, če to želijo, v programih 3 + 2.

V času usposabljanja v podjetjih so dijaki vajenci upravičeni do po-

sebne **vajeniške nagrade**, ki v prvem letniku znaša **250 €**, v drugem **300 €** in v tretjem letniku **400 €**. Poleg tega se lahko potegujejo tudi za štipendije za deficitarne poklice in kadrovske štipendije.

V Sloveniji teče vajeništvo že četrto leto in večina (97 %) dijakov vajencev zagotavlja, da je tak način izobraževanja izpolnil vsa njihova pričakovanja. Prva generacija vajencev je opravila zaključne izpite junija lani in bili so zelo uspešni. Vsi so dobili tudi priložnost zaposlitve pri delodajalcih in so tam tudi ostali, razen tistih, ki so nadaljevali šolanje na srednji šoli. Vajeništvo namreč **omogoča neposreden prehod v zaposlitev**, kar v teh negotovih časih veliko pomeni mladim in njihovim staršem. V teh dneh veliko informacij o novih priložnostih šolanja poteka prek osnovnih šol, še več informacij pa lahko pridobite na Pomurski gospodarski zbornici, Srednji poklicni in tehniški šoli Murska sobota in Srednji šoli za gostinstvo in turizem v Radencih ali na www.gzs.si/vajenistvo in www.pgzs.si/si/dual_transfer.

Projekt DUAL TRANSFER je sofinanciran s strani Evropske unije, Evropskega sklada za regionalni razvoj, v okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Madžarska 2014–2020.

Pobudnik akcije Društvo za zaščito živali Pomurja

AKCIJA STERILIZACIJ IN KASTRACIJ

20-% popust pri ceni storitve na vseh veterinarskih ambulantah v Pomurju

OD 1. 2. DO 31. 3. 2021

KAJ JE TO? Sterilizacija in kastracija sta operativna posega, ki ju opravi veterinar. Namen je preprečiti nezaželeno razmnoževanje, ki vodi v nezaželena legla mladičev.

PREDNOSTI: Sterilizacija in kastracija psa ali mačke sta pomembni za zdrave živali, pozitivno vplivata na vedenje živali, predvsem pa preprečujeta nepotrebno trpljenje.

- Ni več problema kam z mladiči – ZA VSE ŽIVALI NI DOVOLJ DOMOV.
- Prepreči ali zmanjša se tveganje za bolezni (rak na maternici, jajčnikih, mlačni žlezi idr.)
- Manjše tveganje za spolno prenosljive bolezni (mačji aids, levkoza, ...)
- Manj potepanja in pobegov (ni gonitve), posledično manj povoženih živali

- Manj markiranja, tuljenja in drugih nezaželenih vedenj
- Bolj umirjeni in vodljivi, lažji za vzgojo
- Mačke še zmeraj lovijo miši

DOLŽNOST! Dolžnost lastnikov živali je, da preprečijo nekontrolirano razmnoževanje: »Skrbnik hišnih živali mora za zagotovitev osamitve, kontracepcije, sterilizacije ali kastracije živali preprečiti rojstvo nezaželenih živali« (11. člen Zakona o zaščiti živali).

POMOČ -> Če se vaše mačke ne pustijo prijeti, nas pokličite na 070/879-212.

ZA STERILIZACIJO/KASTRACIJO VAŠE ŽIVALI POKLIČITE NA NAJBLIŽJO VETERINARSKO POSTAJO.

KUPON ODREŽITE, IZPOLNITE IN PRINESITE S SEBOJ NA POSTAJO.

(IZVOD ZA DRUŠTVO)

PODATKI O LASTNIKU ŽIVALI (vpišite)

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Občina: _____

Tel. št./e-naslov: _____

Pes (vpiši število pri posameznem spolu): M: _____ Ž: _____

Mačka (vpiši število pri posameznem spolu): M: _____ Ž: _____

POMEMBNO!

Z enim kuponom lahko popust uveljavite za več živali.

Pred sterilizacijo oz. kastracijo mora biti vaša žival zdrava in razglazena!

Po zaključku akcije bomo izžrebali 5 nagajencev, ki jim bomo podelili nagrade!

(IZVOD ZA VETERINARSKO POSTAJO)

AKCIJA S/K 2021/I.

Od šoferja do grafičnega oblikovalca in tiskarja: »Mladi, bodite pogumni!«

Manuel Šinko iz Moravskih Toplic ne samo da nadaljuje tradicijo očeta, ki se je do upokojitve ukvarjal s prevozi oseb, ampak je razvil še lastno poslovno idejo. Tako je podjetje obogatil z dodatno dejavnostjo, ki zahteva veliko mero ustvarjalnosti in kreativnosti.

Manuel načrtuje pripravo oglasnika, v katerem se bodo predstavljala podjetja s sedežem v občini Moravske Toplice.

Kako dolgo ste že samostojni podjetnik in kaj vas je motiviralo, da postanete sam svoj šef?

Podjetje Prevoz oseb Šinko je ustanovil moj oče Alojz Šinko, jaz sem leta 2012 to podjetje prevzel od njega in tako istega leta začel svojo samostojno podjetniško pot. Leta 2017 sem dejavnost še razširil in se začel ukvarjati z grafičnim oblikovanjem. Tisto, kar me je prepričalo, da sem se podal v te vode, je bilo to, da si kot samostojni podjetnik »sam svoj šef«, opravljaš delo, ki ti je všeč, hkrati pa imaš večjo svobodo, da izživiš svojo kreativnost in uresničiš svoje ideje.

Ukvarjate se s prevozi oseb in s tiskom, kako vas je poslovna pot zapeljala v dve tako različni dejavnosti?

V bistvu je me je že od nekdaj veselilo ustvarjanje in grafično oblikovanje. Ker sem imel že odprt s. p. in s tem podlago za dodatno samostojno dejavnost, je bila pot do uresničitve te želje še lažje dosegljiva.

Kakšne storitve nudite strankam?

Glede prevozov opravljam le šolske in občasne turistične prevoze za skupine ljudi. Pri grafičnem oblikovanju pa poskrbim za celotno grafično podobo, oblikovanje logotipa, pa tudi za promocijski in predstavitveni material. Prav tako nudim oblikovanje in tisk brošur, letakov, vabil, vizitk, izrez nalepk in tisk na tekstil. Lahko rečem, da nudim celovite rešitve na področju oblikovanja za podjetja in posameznike.

Kakšna oprema, znanje in sposobnosti so potrebne za vašo dejavnost?

Pri prevozi moraš imeti seveda izpit ustrezne kategorije in tehnično izpopolnjeno vozilo. Pri grafičnem oblikovanju in

vsemu, kar to zaobjema, pa potrebuješ veliko tehničnega materiala. Za kvalitetno tiskanje sam uporabljam digitalni tisk, torej rabim digitalni tiskalnik. Med osnovne stvari spada še rezalnik za izrez nalepk, rezalnik papirja in potem še nešteto majhnih pripomočkov. Vsekakor je potreben tudi kvaliteten material, kvalitetne majice ... Najbolj pomembno pa je, da si kreativen in uporabljaš domišljijo.

Za oblikovanje vizitk, poročnih vabil, cenikov, majic, logotipov in vsega ostalega je potrebno tudi precej ustvarjalnosti in domišljije. Od kod črpate vaše ideje?

Pravijo, da z leti pridobiš izkušnje – in to tudi drži. Jaz zase trdim, da sem umetnik po duši, tako, da se povsem zanašam na svojo kreativnost. Načeloma nikoli ne kopiram in se vedno trudim, da naredim nekaj novega, modernega in drugačnega. Vsekakor pa so na prvem mestu želje in zahteve naročnika.

Pred kratkim je 'pisarno' iz hiše preselil v ločen poslovni prostor.

Epidemija je zagotovo vplivala tudi na vaše poslovanje, kako ocenjujete preteklo leto in kakšni so vaši obeti v letošnjem letu?

Epidemija je vplivala predvsem na prevoze, šole so bile zaprte, prav tako ni bilo turistov. Pri oblikovanju pa epidemije dejansko ni bilo začutiti. Ker imam tudi spletno prodajo Creative print, je ta potekala nemoteno. Obeti za prihodnje leto: Razmišljamo o pripravi oglasnika, s katerim želimo podjetjem iz občine Moravske Toplice pomagati pri večji prepoznavnosti.

Kaj bi svetovali mladim in vsem tistim, ki se podajajo ali načrtujejo, da se bodo podali v podjetništvo?

Bodite pogumni! Če imate polno domišljije, kreativnosti in boste svoje delo opravljali z veseljem, vam bo zagotovo uspelo.

Rok Šavel

CREATIVE PRINT

CREATIVE PRINT - Manuel Šinko s.p.

Manuel Šinko, s. p., trem nagrajencem podarja jakne s potiskom logotipa Creative Print. Prehodno je potrebno sporočiti velikost. Vljudno naprošamo, da nam na dopisnici pošljete GESLO križanke, vaše IME in PRIIMEK ter NASLOV do 10. aprila 2021 na naslov: Občina Moravske Toplice, Kranjčeva ulica 3, 9226 Moravske Toplice, s pripisom Nagradna križanka 174. Prijetno reševanje vam želimo!

PRAVILNO GESLO NAGRADNE KRIŽANKE 173. ŠTEVILKE GLASILA LIPNICA: DVIGALO.

Med prispelimi pravilnimi rešitvami smo izžrebali naslednje nagrajence, ki prejmejo nagrade podjetja Visko, d. o. o.

Nagrajenci: Uroš Bokan, Sebeborci 72, 9221 Martjanci; Ksenija Horvat, Fokovci 57, 9208 Fokovci; Matej Kumin, Berkovci 12, 9207 Prosenjakovci. **Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!** Prevzem nagrade je možen po predhodnem telefonskem dogovoru (tel. št.: 051 223 256).

PS PAKETOMAT

Ko prevzem in dostava
postaneta zabava!

DOSTOPNO, HITRO IN ENOSTAVNO.

Z našo mrežo samopostrežnih avtomatov lahko brez čakanja v vrsti prevzimate in oddajate svoje pošiljke: enostavno, kadarkoli, 24/7!

www.posta.si/paketomat

Pošta Slovenije
Zanesljivo z vami!